

Uddannelsesprogram
hoveduddannelsen i den gynækologisk-
obstetriske speciallægeuddannelse
Rigshospitalet
og
Sygehus Syd Næstved, Region Sjælland
Baseret på 2007 målbeskrivelse

Vejledning mhp læsning og opbygning af uddannelsesprogram

Dette uddannelsesprogram for den gynækologiske obstetriske hoveduddannelse i Juliane Marie Centeret på Rigshospitalet er udarbejdet i løbet af 2004 og senest revideret i 2011

Programmet er udarbejdet i fællesskab af både uddannelsessøgende læger og speciallæger, der er ansat i Gynækologisk-, Obstetrisk-, Ultralyds- og Fertilitetsklinikken.

Uddannelsesprogrammet vil være bestemt af de til enhver tid gældende funktioner i klinikkerne, og løbende ændringer i uddannelsesprogrammet vil af den grund blive nødvendig. Ændringsforslag og kommentarer til uddannelsesprogrammet er meget velkomne.

I materialet er brugt flg. farver:

Det der er skrevet med sort i materialet er ens for gynækologi og obstetrik i hele region øst.

Det der er rødt er anført for de gynækologiske og obstetriske klinikker på RH

Det med grønt er for Gynækologisk og obstetriks afdeling Næstved

Det med lilla er for Kirurgisk afdeling.

Om speciallægeuddannelsen i de gynækologiske obstetriske klinikker i JMC, Rigshospitalet er samlet på denne link www.speciallaegeuddannelsen-gynobs.rh.dk

1	INDLEDNING	4
1.1	GYNÆKOLOGISK-OBSTETRISKE AFDELINGER I UDDANNELSESREGION ØST	4
1.2	OVERORDNET FORMÅL MED HOVEDUDDANNELSEN	4
2	PRÆSENTATION AF UDDANNELSESFORLØBET	5
2.1	BESKRIVELSE AF DET GYNÆKOLOGISKE OBSTETRISKE SPECIALE I JMC	5
2.2	BESKRIVELSE AF GYNÆKOLOGISK OBSTETRISK AFDELING HILLERØD / HOLBÆK / NÆSTVED	FEJL!
	BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.	
2.3	BESKRIVELSE AF KIRURGISK AFDELING	9
3	PRÆSENTATION AF KOMPETENCEUDVIKLING.....	10
3.1	ANSÆTTESSTED	10
3.2	PERIODE	10
3.3	KOMPETENCER	10
3.3.1	<i>Færdighedsudviklende perioder</i>	<i>10</i>
3.3.2	<i>Fokuserede kliniske ophold.....</i>	<i>11</i>
3.3.3	<i>Kompetencer i hoveduddannelsen i gynækologi og obstetrik.....</i>	<i>12</i>
3.3.4	<i>Forløbsplan for hoveduddannelsen.....</i>	<i>43</i>
4	LÆRINGSSTRATEGI.....	44
4.1	MESTERLÆRE I KLINISK ARBEJDE	44
4.2	FÆRDIGHEDSUDVIKLENDE PERIODER	44
4.3	FOKUSERET KLINISK OPHOLD	45
4.4	FÆRDIGHEDSTRÆNING	45
4.5	SELVSTUDIUM	45
4.6	UNDERVISNINGSSOPGAVER.....	46
4.7	FREMLÆGGELSE VED AFDELINGSUNDERVISNING OG KONFERENCER	47
4.8	OPGAVER OG FORSKNING	47
5	EVALUERINGSSTRATEGI	48
5.1	SKEMA OVER ANVENDTE EVALUERINGSMETODER.....	49
5.2	PORTEFØLJE	50
5.3	AUDIT AF MATERIALE SOM JOURNALER OG KODNINGER.....	50
5.4	PORTEFØLJEVURDERING AF CASES	50
5.5	OBSERVATION AF KLINISK ARBEJDE	50
5.5.1	<i>Vurderingsskala.....</i>	<i>50</i>
5.5.2	<i>Checkliste ved struktureret klinisk observation</i>	<i>51</i>
5.5.3	<i>Checkliste til optælling af gennemført aktivitet.....</i>	<i>51</i>
5.5.4	<i>360-graders feedback.....</i>	<i>51</i>
5.5.5	<i>Vejledersamtale.....</i>	<i>52</i>
5.5.6	<i>Godkendte kurser.....</i>	<i>52</i>
6	EVALUERING AF DEN LÆGELIGE VIDEREUDDANNELSE	52
7	VEJLEDNING I DEN LÆGELIGE VIDEREUDDANNELSE	53
8	AFDELINGSSPECIFIKKE BILAG	53

Dispositionen for dette uddannelsesprogram følger den skabelon der er opstillet af Sundhedsstyrelsen.

Punkt 1 samt 4-7 er udarbejdet fælles for det gynækologisk obstetriske speciale i Region Øst og i vid udstrækning baseret på målbeskrivelsen og indstillingen i region øst. Punkt 2 og 3 er udarbejdet af afdelingen.

1 Indledning

Gynækologi og obstetrik har tidligere hørt til det kirurgiske område, men har gennem mange år været et selvstændigt speciale og omfatter delområder såsom reproduktiv gynækologi, urogynækologi, gynækologisk onkologi og føto-maternel medicin. Gynækologi omfatter forebyggelse, udredning og behandling af sygdomme og symptomer i de kvindelige kønsorganer, diagnostik og behandling af fertilitetsproblemer, svangerskabsforebyggelse, svangerskabsafbrydelse og kønshormonbehandling og udredning og behandling af forandringer i bækkenbund og nedre urinveje. Obstetrik omfatter også sundhedsfremme, forebyggelse, undersøgelser og behandling under svangerskab, fødsel og i barselsperioden. Desuden varetager specialet en stor del af den prænatale genetiske rådgivning, herunder de prænatale diagnostiske prøveudtagninger. På flere sygehuse behandler gynækologer i samarbejde med de retsmedicinske institutter ofre for seksualiseret vold.

Specialet har en bred berøringsflade til almen praksis, bl.a. vedrørende svangerskabsforebyggelse, svangeromsorg og gynækologiske problemstillinger.

Specialet samarbejder med jordemodervæsen omkring svangerskab og fødsel.

Specialet har endvidere samarbejde med anæstesi, pædiatri, klinisk genetik, onkologi, patologi, psykiatri, radiologi, intern medicin, retsmedicin, urologi, kirurgisk gastroenterologi og plastikirurgi. Endelig foregår en del gynækologisk aktivitet i gynækologisk speciallægepraksis, som overvejende findes i de større byområder.

Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi (DSOG) er specialets videnskabelige selskab. Se www.dsog.dk

1.1 *Gynækologisk-obstetriske afdelinger i Uddannelsesregion Øst*

I uddannelsesregion øst var der ved indgangen i 2011 8 hospitaler med afdelinger med gynækologisk obstetrisk funktion, 7 af de 8 afdelinger indgår i speciallægeuddannelsen.

To afdelinger har lands- og landsdelsfunktioner: Rigshospitalet og Herlev.

- Region Hovedstaden: Rigshospitalet, Hvidovre og Herlev og sygehus Nordsjælland i Hillerød
- Region Sjælland: Roskilde, Holbæk, Næstved (og Nykøbing fælles ledelse).

1.2 *Overordnet formål med hoveduddannelsen*

Hoveduddannelsen i gynækologi og obstetrik skal finde sted ved 2 afdelinger, med ansættelse på en stamafdeling og minimum 1 års ophold på en anden gynækologisk obstetrik afdeling med anderledes specialiseringsgrad.

Den færdighedsudviklende periode i kirurgi (på 6 måneder), er en del af hoveduddannelsen og planlægges at finde sted under ansættelse på en mavetarmkirurgisk afdeling

Formålet med den gynækologisk obstetriske hoveduddannelse er at den uddannelsessøgende skal:

- opnå kompetencer, der gør det muligt at varetage vagtarbejdet, og under ledelse af overlæge varetage det daglige arbejde på en gynækologisk obstetrisk afdeling.
- tilegne sig viden, færdigheder og holdninger på et niveau, så han/hun selvstændigt kan undersøge og udrede alle almindeligt forekommende gynækologiske og obstetriske sygdomme.
- blive i stand til at varetage egen faglige udvikling

- blive i stand til at varetage klinisk undervisning og supervision
- blive fortrolig med at inddrage etiske problemstillinger
- blive i stand til at udvikle interesseområder på internationalt niveau.

Formålet for den kliniske kirurgiske periode (6 måneder) er at den uddannelsessøgende skal blive i stand til at:

- vurdere patienter med akut abdomen mhp. visitation og udredning
- anvende basale kirurgiske og urologiske operative færdigheder
- vurdere patienten postoperativt

I hoveduddannelsen vil der indgå kurser og forskningstræning, færdighedsudviklende perioder samt mulighed for klinisk fokuserede ophold

Teoretiske og færdighedsudviklende kurser angives af Sundhedsstyrelsen at være af 20 dages varighed (november 2010) og arrangeres af Undervisningsudvalget under Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi (DSOG). Se

http://www.sst.dk/Uddannelse%20og%20autorisation/Special%20og%20videreuddannelse/Laege/Specialspecifikke%20kurser/Gynaekologi_obstetrik.aspx

Af målbeskrivelsen og logbogen fremgår de kompetencer, der skal opfyldes i hoveduddannelsen. Se http://www.dsog.dk/files/Maalbeskrivelse_gynobs_2007.pdf
http://www.dsog.dk/files/Logbog_gynobs_2007.pdf

Forskningstræning på 20 dage er beskrevet på www.dsog.dk under uddannelse under forskningstræning

2 Præsentation af uddannelsesforløbet

Hoveduddannelsen finder sted ved 3 afdelinger:

- 1) Stamafdeling med 18 måneders funktion tidligt i hoveduddannelsen og 12 måneder sent i hoveduddannelsen: **Gynækologisk og Obstetrisk Klinik RH**
- 2) Afdeling med 12 måneders funktion i midterste del af uddannelsen: **Hillerød / Holbæk / Næstved**
- 3) Afdeling med kirurgisk funktion: Hvidovre, Roskilde/Køge eller Holbæk eller Hillerød (under afklaring)

2.1 Beskrivelse af det gynækologiske obstetriske speciale i JMC

Det gynækologiske obstetriske speciale i JMC består af i alt fire klinikker på RH: Gynækologisk klinik, Obstetrisk klinik, Klinik for Føtalmedicin og Ultralydsskanning samt Fertilitetsklinikken. Disse 4 klinikker danner sammen med 7 andre - i alt 11 klinikker - Juliane Marie Centeret for Børn, Kvinder og Reproduktion <http://www.jmc.rh.dk/>

Juliane Marie Centeret er ét af Rigshospitalets otte centre.

Gynækologisk klinik, RH

<http://www.rigshospitalet.dk/menu/SYGDOM+OG+BEHANDLING/Gynaekologi.htm>

Gynækologisk klinik har højt specialiseret funktion i gynækologisk onkologi og endometriose. Klinikken har basisydelser for patienter i hospitalets lokale optageområde og klinikken dækker dermed alle områder indenfor gynækologien, såvel akut som elektivt, fraset urogynækologi. Klinikken særlige fokusområder er gynækologisk onkologi, endometriose og ovariel dysfunktion. Klinikken er sæde for Center for Voldtægts ofre, som også fungerer som dansk videntcenter. Hertil kommer særlige funktioner som f.eks. udredning og behandling af transseksuelle. Endvidere har klinikken en forskningsenhed, som har aktivitet indenfor onkologi, endometriose, gynækologisk endokrinologi, udvikling af databaser og forskning indenfor kirurgisk oplæring. Der findes aktuelt ca. 3 ph.d. studerede / kliniske assistenter tilknyttet gynækologisk klinik. Klinikken er opdelt i teams i henhold til fokusområderne, således et onkologisk team og almen gynækologisk team og et endokrinologisk team, som varetager udredning og behandling af endometriose og gynækologisk endokrinologiske lidelser.

Klinikken har ca. 15 speciallæger med teams i hhv. almen gynækologi, onkologi og endokrinologi. Klinikken har et akut modtageafsnit, der er døgnåbent; et ambulatorium; 2 sengeafsnit og en lokal operationsgang, som deles med børnekirurgisk klinik. Operativt forgår der dagligt store operationer på 2 lejer. Der er desuden et akut leje til mindre indgreb samt et fælles leje med Onkologisk klinik til vurderinger i universel anæstesi. .

Der foretages ca. 2500 operationer, heraf ca. 60 % laparoskopiske, der ses ca. 10.000 ambulante patienter og indlæggelser svarende til ca. 9000 heldøgn.

For uddannelsessøgende læger i klinikken gælder at:

Introduktionslæger vil være ansat ca. 6 måneder i Gyn. klinik. Hoveduddannelsesforløb med RH som primær sted tilbringer ca. 18 måneder (12 måneder i HI og 6 mdr. i HIII) i Gynækologisk Klinik.

Den uddannelsessøgende får tildelt en hovedvejleder i den periode de er i Gynækologisk klinik.

Obstetrisk klinik, RH

<http://www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Obstetrisk+Klinik/>

Obstetrisk klinik varetager kontrol og behandling af omkring 5900 gravide årligt. Heraf kommer ca. 2000 gravide fra et lokalt optageområde. Den resterende del kommer fra den øvrige del af landet pga. klinikken højt specialiserede funktion .

Svarende til disse ekspertfunktioner rummer klinikken en række teams, der har ansvar for gravide med komplicerende forhold som: 1) Gravide med endokrinologiske lidelser som f.eks. diabetes mellitus og stofskiftesygdomme. 2) Gravide med erytrocyt- eller trombocyt-immunisering. 3) Gravide med nyre- og leverlidelser. 4) Gravide med medfødte eller erhvervede hjertesygdomme og hjerte-lunge-transplanterede.

Gravide med en række komplikationer, der opstår under graviditeten, henvises ligeledes til afdelingen, herunder truende ekstrem for tidlig fødsel (fra ca. 24. uge) og gravide med monoamniotiske flerfoldsgraviditeter, der følges i samarbejde med Klinik for føtalmedicin og ultralyd. Afdelingen har et særligt tilbud til psykisk sårbare gravide kvinder.

Der er et tæt samarbejde med Hvidovre Hospital omkring gravide med misbrugsproblemer. Patientbehandlingen foregår ofte i et tæt samarbejde med andre klinikker på Rigshospitalet som f.eks. Klinik for Føtalmedicin og Ultralydskanning, Neonatal klinikken, Anæstesiologisk klinik, Endokrinologisk klinik, Hjertecenteret, Klinik for Trombose og Hæmofili og Blodbanken. Obstetrisk klinik består af et ambulatorium, en fødegang med 9 fødestuer, et afsnit for akut ambulante svangre samt 3 sengeafsnit med både gravide og barselspatienter, i alt ca. 50 sengepladser. På lokaliteten Aldersrogade 6c er der barselshotel med 14 familiestuer og et barselsambulatorium.

Personalet i Obstetrisk klinik omfatter ca. 200 medarbejdere, herunder omkring ca. 110 jordemødre, ca. 50 sygeplejersker, 10 sekretærer, og ca. 23 læger, der fordeler sig på ca. 15 speciallæger og ca. 8 uddannelsessøgende læger.

Klinikkens forskning er primært inden for diabetes og graviditet, perinatal epidemiologi, perinatal audit og uddannelse. Aktuelt er der ca. 4 ph.d. studerende / kliniske assistenter tilknyttet Obstetrisk klinik.

For andre uddannelsessøgende læger i klinikken gælder at:

Introduktionslæger vil være ansat ca. 6 måneder i Obstetrisk klinik. I hoveduddannelses forløb vil læger med hoveduddannelsessted på RH være tilknyttet obstetrisk klinik i to perioder af ca. 6 måneder fordelt tidligt (HI) og sent i hoveduddannelse (HIII).

Den uddannelsessøgende vil få tildelt en hovedvejleder i de perioder de er i Obstetrisk Klinik

Klinik for Føtalmedicin og Ultralydskanning, RH (er under omstrukturering og vil blive lagt ind som en teamfunktion under Obstetrisk Klinik)

<http://www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Klinik+for+Føtal+Medicin+og+Ultralydskanning/>

Klinikken foretager overvejende obstetriske men også nogle gynækologiske ultralydsskanninger. Der foretages ca. 20.000 ultralyd undersøgelser per år hvoraf ca. 500 er gynækologiske.

Klinikledelsen udgøres af klinikchefen samt afdelingssygeplejersken, derudover er der ansat 1 professor i føtalmedicin, 4 speciallæger, 11 sygeplejersker (10,8 årsværk) og 5 sekretærer.

Alle gravide tilbydes nakkefoldsskanning og misdannelsesskanning. Disse undersøgelser foretages af sonografer, som også skanner for tilvæksthæmning.

Der foretages ca. 600 moderkage- og fostervandsprøver per år. Den overvejende andel pga. øget risiko for kromosomsygdom efter nakkefoldsskanning og den deraf følgende risiko beregning.

Klinikken har landsfunktion for behandling med intrauterin blodtransfusion, fosterindgreb som shunt indlægning og behandling af tvilling til tvilling transfusionssyndrom, samt visse andre føtalmedicinske behandlinger. Dertil kommer ”second opinion” ved fostermisdannelser fundet på andre sygehuse. Klinikken har landsdelsfunktion for Østdanmark som omfatter kontrol og opfølgning af fostermisdannelser, komplicerede tvilling graviditeter, svær tilvækst hæmning, hjertescanninger og misdannelsesscanninger i højrisiko graviditeter.

Der er ph.d. studerende knyttet til klinikken. Klinikens forskningsområder er knyttet til det kliniske arbejde.

I speciallægeuddannelsen indgår Klinik for Føtalmedicin og Ultralydskanning i kortvarig oplæring af introduktionslæger i Ultralydskanning og i hoveduddannelse har den uddannelsessøgende læge i flere perioder fokuseret ophold i Klinik for Føtalmedicin og Ultralydskanning. AP-læger med særlig interesse for kan aftale kort ophold i klinikken

Fertilitetsklinikken, RH

http://www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Fertilitetsklinikken/?wbc_purpose=bas_blank

Fertilitetsklinikken på Rigshospitalet er landets største offentlige fertilitetsklinik som yder omkring 2.500 behandlinger per år. Her behandles barnløse par fra Region Hovedstaden samt øvrige Danske regioner, Grønland og Færøerne.

Fertilitetsklinikken varetager primært infertilitetsbehandling samt udredningsprogrammer. De væsentligste behandlinger er IVF behandling, herunder behandling med frosne æg og ægdonation, mikroinsemination, såkaldt ICSI, intrauterin insemination med mandens sæd (IUI-H) eller med donorsæd (IUI-D), præ-implantations genetisk diagnostik (PGD), IVF behandling af HIV positive

og par med hepatitis B eller C samt kryopræserving af ovarievæv forud for behandling af malign sygdom.

Der er ansat ca. 6 speciallæger (hvoraf nogle indgår i det gynækologisk obstetriske vagtberedskab). Derudover 2 biologer, 7 laboranter, 7 sygeplejersker og 3 sekretærer. Klinikken forskning omhandler overvejende kliniske forhold ved fertilitetsbehandling og der er tilknyttet ca. 5 Ph.d. studerende / kliniske assistenter.

Med de nuværende ressourcer og teknologiske muligheder giver Fertilitetsklinikken samlede behandlings kapacitet godt og vel 450 fødsler af omkring 500 børn om året. I tilslutning til fertilitetsklinikken findes klinik for gentagne spontane aborter (abortus habitualis), der varetager landsfunktionen indenfor dette område, med såvel udredning (specielt af de immunologiske forhold) og behandling, hvor dette er indiceret.

I speciallægeuddannelsen indgår Fertilitetsklinikken i oplæring af introduktionslæger i vaginal ultralydsscanning. I hoveduddannelse har den uddannelsessøgende læge et kortere fokuseret ophold i Fertilitetsklinikken. AP-læger med særlig interesse for fertilitetsbehandling kan aftale kortere ophold i Fertilitetsklinikken

2.2 Generel beskrivelse af gynækologisk afdeling Næstved

Gynækologisk-obstetrisk afdeling, Sygehus Syd Næstved, Region Sjælland.

Hoveduddannelsesens anden del HII finder sted under en 12 måneders ansættelse ved gynækologisk-obstetrisk afdeling i Næstved. Afdelingen omfatter desuden afdelingen i Nykøbing Falster og udgør gynækologi-obstetrisk funktionen ved Sygehus Syd, Region Sjælland. Hele HII-uddannelsen finder sted på afdelingen i Næstved.

Afdeling har et optage område på ca 400.000 indbyggere i den sydlige del af Region Sjælland.. Afdelingen modtager alle typer gynækologisk-obstetriske patienter.

Ledelse og lægestab.

Ledelsen af den funktionsbærende enhed består af :

En lægechef, en sygeplejechef og en jordemoderchef.

Afdelingen i Næstved har seksten overlæger, tretten med vagt og tre vagtfri, en afdelingslæge, tre læger i hoveduddannelse (HII), 11 reservelæger i blokstilling til almen medicin og 3 reservelæger i introduktionsstilling.

Gynækologi

Stationær aktivitet.

Afdelingen varetager behandling indenfor alle subspecialer i gynækolog-obstetrik. Afdelingen behandler ikke gynækologisk cancer, men foretager udredning i samarbejde med Roskilde Sygehus og Odense Universitets. Sengeafsnittet har 19 senge.

Afdelingen har ca. 2300 indlæggelser om året.

Den operative kapacitet består af otte operationslejer om ugen på den centrale operationsgang.

Hypigste indgreb er følgende:

Hysterectomier (abdominale, vaginale og radikale) ca. 280

Laparoskopiske indgreb (adnekskirurgi, endometriose diagnostik/behandling, andre diagnostiske undersøgelser og sterilisationer af risikopatienter) ca. 225

Prolapsoperationer ca. 100.

Hysteroskopiske indgreb ca. 250

Ambulant aktivitet.

Gynækologisk ambulatorium modtager ca. 7000 patienter om året. Der er i alt 22 stuer (17 speciallægestuer, 5 reservelægestuer) om ugen alle stuer har ultralydskanner. Der er yderligere to specialambulatorier i urogynækologi om ugen betjent af overlæger fra gynækologisk afdeling i Nykøbing Falster.

Integreret i gynækologisk ambulatorium er et akutambulatorium med ca. 550 konsultationer om året. Afdelingen har samarbejde med pædiatrisk afdeling om adolescent gynækologi. Samedagskirurgisk afsnit (behandlingsambulatoriet) råder i en to ugers periode over fire lejer heraf de tre med universel anæstesi, der foretages ca. 650 indgreb om året. Det drejer sig om laparoskopisk sterilisation, hysteroskopiske indgreb, mindre indgreb på vulva og konisationer. Desuden foretages ca. 250 abortus provocatus indgreb.

Obstetrik

Stationær aktivitet.

Afdelingen har ca. 2000 fødsler om året. Her af forløses ca. 400 ved sectio.

Afdelingen har ansvaret for komplicerede svangerskaber og fødsler for hele den sydlige del af Region Sjælland.

Afdelingens svangreafsnit råder over syv sengepladser til komplicerede graviditeter og tre akut senge

Afdelingens barselsafsnit råder over 20 sengepladser (10 familiestuer og 5 to-sengsstuer der benyttes som familiestuer, hvis antallet af fødsler tillader det)), som benyttes i op til ét døgn af fødende og barnefaderen efter ukomplicerede fødselsforløb. Stuegang foretages af forvagten med reference til bagvagten.

Fødeafsnittet har seks fødestuer, to observationsstuer og et modtagerum

Ambulant aktivitet.

Svangreambulatoriet har ca. 32.000 kontroller om året i alt. Afdelingen har rådighed over 9 ambulantiestuer om ugen alle med ultralydsskanner.

I samarbejde med pædiatrisk afdeling er der oprettet en tværfaglig gruppe (ISIS), der yder støtte til specielt undsatte gravide (socialt truede eller meget unge).

To dage om ugen er der specialambulatorium med genetisk rådgivning. Der udføres CVS, amniocentese, nakkefoldsskanning, type-2 undersøgelser og hjertemisdannelsesskanninger.

Til afdelingen er der knyttet et familieambulatorium, der har Regionsfunktion Det er en tværfaglig enhed, som varetager den specialiserede forebyggende og behandlende svangre omsorg for gravide med tidligere eller nuværende misbrug af alkohol og/eller afhængighedsskabende rusmidler eller medicamenter. Til ambulatoriet er der knyttet psykolog og socialrådgivere.

Nærmere information om struktur, organisation og praktiske forhold se bilag til punkt 8b.

2.2 Beskrivelse af kirurgisk afdeling

Følger

3 Præsentation af kompetenceudvikling

3.1 Ansættelsessted

Hoveduddannelsen finder sted ved følgende 3 afdelinger: Gynækologisk og Obstetrisk Klinik RH Gynækologisk Obstetrisk afd. Næstved **Afdeling med kirurgisk funktion: Hvidovre, Roskilde/Køge eller Holbæk eller Hillerød (under afklaring)**

3.2 Periode

Ansættelsesperioden er på 48 måneder.

3.3 Kompetencer

Målbeskrivelsen og logbogen for introduktionsuddannelsen beskriver hvilke kompetencer der skal opnås.

Nedenstående uddannelsesprogram er opbygget således, at der for de enkelte kompetencer er angivet, hvordan kompetencen skal opnås på de afdelinger der er involveret i uddannelsesforløbet. (læringsstrategien).

I afsnit 3.4 er en forløbsplan der beskriver tidsmæssigt hvornår i uddannelsesforløbet at forskellige kompetencer i hoveduddannelsen kan forventes evalueret.

De anvendte lærings- og evalueringsstrategier forklares i punkt 4 og 5.

3.3.1 Færdighedsudviklende perioder

På de enkelte uddannelsessteder skal opbygges mulighed for:

- færdighedsudviklende periode i kirurgi (6 måneder)
- færdighedsudviklende periode i kirurgisk gynækologi (4-8 uger)
- færdighedsudviklende periode i gynækologisk/obstetrisk ultralyd (4-6 uger)
- færdighedsudviklende periode på fødegang (4-6 uger)

Alle de færdighedsudviklende perioder er obligatoriske. Planlægning af disse perioder vil være afhængig af den enkelte afdelings arbejdstilrettelæggelse.

Formålet med det færdighedsudviklende modul i kirurgisk gynækologi er at den uddannelsessøgende skal:

- få kendskab til arbejdsgangen på en operationsgang og opnå rutine i basal kirurgisk teknik.
- uddybe kendskab til de gynækologiske operationer, der udføres ved åben kirurgi, vaginalkirurgi, laparoskopi og endoskopi.
- opnå fortrolighed med at udføre laparoskopi og laparotomi under supervision af speciallæge samt formulere operationsbeskrivelser og dermed danne grundlag for at opnå den nødvendige operative rutine i det videre forløb af hoveduddannelsen

Perioden har en varighed på 6-8 uger og placeres i starten af det kliniske gynækologisk/obstetriske periode med daglig funktion på operationsgangen.

Formålet med færdighedsudviklende periode i gynækologisk/obstetrisk ultralyd er at den uddannelsessøgende skal

- blive i stand til at udføre vaginal og abdominal ultralydsundersøgelse af det lille bækken med identifikation af genitalia interna herunder at kunne identificere/diagnosticere forskellige gynækologiske tumorer/cyster.
- blive i stand til at bestemme gestationsalder og vægtestimere fostre.
- få mulighed for at overvære specielle føtale ultralydsdiagnostiske undersøgelser

Perioden har en varighed på 4-6 uger og kan evt. opdeles i mindre enheder, dog således at det afvikles indenfor de 18 mdr af den kliniske gynækologisk/obstetriske hoveduddannelse.

Formålet med den færdighedsudviklende periode på fødegangen er:

- at den uddannelsessøgende læge skal få mulighed for at uddybe kendskabet til den patologiske fødsel og de dertil hørende indgreb og
- udvikle samarbejdet med jordemødrene og andet sundhedspersonale

Perioden har en varighed på 4-6 uger og ligger i starten af det klinisk gynækologisk/obstetriske hoveduddannelse med dagfunktion på fødegangen.

Af nedenstående afsnit om kompetencer fremgår hvordan de færdighedsudviklende perioder i hoveduddannelsen er planlagt. I afsnit 4.2 er de færdighedsudviklende perioder samlet sammen.

3.3.2 Fokuserede kliniske ophold

Formålet med et fokuseret klinisk ophold er at give muligheder for korterevarende ophold på afdelinger, klinikker mv. der dækker arbejdsfelter, som den uddannelsessøgende læge ellers ikke opnår erfaring med gennem ansættelse i introduktionsuddannelse.

Fokuseret klinisk ophold vil være fra en ½ dag til ugers varighed kan f.eks. i hoveduddannelsen være i:

- Fertilitetsklinik
- Center for voldtægts ofre
- Gynækologisk onkologisk afsnit
- Gynækologisk speciallægepraksis
- Neonatal afsnit

Den uddannelsessøgende vil typisk ikke have selvstændigt klinisk arbejde og ansvar i forbindelse med et fokuseret kliniske ophold.

Af nedenstående afsnit om kompetencer fremgår fokuserede ophold i hoveduddannelsen RH-Næstved. I afsnit 4.3 er de fokuserede ophold samlet sammen.

3.3.3 Kompetencer i hoveduddannelsen i gynækologi og obstetrik

PV: porteføljevurdering
 CL: checkliste
 UL-bill.: ultralyd

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
K1 Udrede, informere og vurdere behovet for akut behandling af pt. med akutte kirurgiske tilstande, almindelige kirurgiske og urologiske lidelser samt postoperative komplikationer.		Direkte observation Porteføljevurdering af 2 cases
K2 Udføre <ul style="list-style-type: none"> • cystoskopi • anoskopi Under supervision udføre <ul style="list-style-type: none"> • Acitespunktur • Suprapubisk blæredrænage • Anlæggelse ureterkateter 		Observation af klinisk arbejde Checkliste til optælling af cystoskopi, anoskopi. Checkliste til optælling at superviseret indgreb med suprapubisk blæredrænage, acitespunktur og anlæggelse ureter kateter)
K3 Stille indikationer for billeddiagnostiske undersøgelser af abdomen, urinveje og		Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
genitalier.		
K4 Anvende basal kirurgisk teknik til at åbne og lukke abdomen, herunder <ul style="list-style-type: none"> • identificere normal anatomi og abnorme varianter i bugvæg og bughule specielt det lille bækken, samt retroperitoneum sv.t. ureteres • monitorere det postoperative forløb og diagnosticere og planlægge behandling af komplikationer 		Godkendt U-kursus i operative færdigheder Observation af klinisk arbejde Checkliste til optælling af indgreb, åbning/lukning af abdomen Vejledersamtaler (i forbindelse med operative indgreb)
K5 Udføre <ul style="list-style-type: none"> • appendektomi / suturering af tarm • • adhærenceløsning Identificere <ul style="list-style-type: none"> • ureteres peroperativt • og suturere blærelæsioner og seros- bristninger 		Observation af klinisk arbejde Vejledersamtaler (i forbindelse med operative indgreb) Checkliste til optælling af appendektomi suturering af tarm

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 1 Samle og demonstrere anvendelse af laparoskopisk udstyr og udføre laparoskopi med <ul style="list-style-type: none"> • sterilisation, • adhærenceløsning, • tubotomi, • salpingektomi, • resektion af ovariecyster og ovarier 	Klinisk arbejde på operationsgangen vagtarbejde. Egnede pt. skal visiteres til udd.søgende. Operativ aktivitet registreres af uddannelsessøgende på personligt skema over kirurgisk aktivitet på opslagstavle på 4232. Teori: Hvert ½ år (ca. nov. og maj) gennemgås alt laparoskopisk udstyr ved morgenundervisning () for alle læger. Ansvarlig for undervisning: H III uddannelsessøgende i onkologisk team sammen med laparoskopisk orienteret speciallæge og operations.sygeplejerske. Kompetenceniveau: Sterilisation: H II Næstved: D Adhærenceløsning, tubotomi, salpingektomi: H I: C H II Næstved: D Resektion af ovariecyster og ovarier: H I: B H II: D	Observation af klinisk arbejde CL: operative laparoskopiske indgreb, kompetenceniveau D
H 2 Demonstrere anvendelse af diagnostisk hysteroskopisk udstyr og udføre diagnostisk hysteroskopi	Klinisk arbejde på Næstved H II Næstved: D Træningudstyr uddannelseslab. 3. etage. Klinisk foregår primært i dagkirurgisk afsnit	Observation af klinisk arbejde CL: diagnostiske hysteroskopier, kompetenceniveau D

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 3 Beskrive indretning og funktion af elektro-termiske instrumenter i åben og endoskopisk kirurgi, herunder uni- og bipolar koagulation, incision, og ”spray-strøm”	Klinisk arbejde på operationsgangen. En gang årligt gennemgås udstyr ved forvagtundervisning af uddannelsessøgende i H1 periode i gynækologisk klinik. U-kursus H II: Apparaturgennemgang i uddannelseslab. og på operationsgangen ved operationsansvarlig overlæge.	Observation af klinisk arbejde
H 4 Udføre <ul style="list-style-type: none"> • Hysterektomi • Tubotomi • Salpingektomi • Resektion af ovariecyster • Ooforektomi 	Klinisk arbejde på operationsgangen. Egnede pt. skal visiteres til uddannelsessøgende Operativ aktivitet registreres af uddannelsessøgende på personligt skema over kirurgisk aktivitet på opslagstavle på 4232. Kompetenceniveau: Hysterektomi, Tubotomi, Salpingektomi, Resektion af ovariecyster, Ooforektomi: H I: C H II Næstved: D: Egnede pt visiteres af daglig arbejdsplanlægger, så udd.søgende sættes som operatør. Central operationsgang alle dage.	CL: hysterektomi, kompetenceniveau D
		CL: tubotomi, salpingektomi, kompetenceniveau D
		CL: resection af ovariecyster, ooforektomi, kompetenceniveau D

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 5 Redegøre for fysiologi, patofysiologi, epidemiologi, social og sexologisk betydning af blødningsforstyrrelser og hormonelle gynækologiske forstyrrelser.	Ukursus Deltagelse i endokrinologisk konference. Selvstudier: Hindgavlsguideline: http://www.dsog.dk/blodningforstyr/startside.htm http://www.dsog.dk/files/oplaeg_endometriose_sep_2002.pdf http://www.dsog.dk/files/oplaeg_HRT_sep_2002.pdf http://www.dsog.dk/files/kontraseption.pdf	Godkendt U-kursus i gynækologi 2.
H 6 Udrede, informere og tilrettelægge behandling af akutte og kroniske underlivssmerter	Klinisk arbejde i akut modtage afsnit (AMA) med supervision og feedback via bagvagt. Stuegang på 5032 Klinisk arbejde i bølgeambulatorium, hvor journaler og problemstillinger gennemgås med speciallæge undervejs. HII: Næstved: Gynækologisk amb.	Observation af klinisk arbejde Audit af 2 journaler H I: 3 journaler og H III 2 journaler Ansvarlig for audit er af en overlæge fra gynækologisk klinik PV af 2 cases H I: 1 case og H II: 1 case og H III: 1 case Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med anden daglig klinisk vejleder eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger. HII: Case diskuteres med hovedvejleder eller daglig kliniks vejleder

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 7 Udrede, rådgive, behandle og kontrollere patienter med blødningsforstyrrelser, herunder iværksætte <ul style="list-style-type: none"> • nonhormonel medicinsk behandling • hormonbehandling • oplægning af hormonspiral • kirurgisk behandling 	Klinisk arbejde i bølgeambulatorium, hvor journaler og problemstillinger gennemgås med speciallæge undervejs. Nonhormonel medicinsk behandling, hormonbehandling, oplægning af hormonspiral: H I: 1 og H II. Næstved: 4 H III: 5 Kirurgisk behandling H I: A og H II: Næstved: D: TCRE: B, audit 1 journal. PV 1 case Endokrinologisk konference http://www.dsog.dk/blodningforstyr/startside.htm HII Næstved: Gynækologisk ambulatorium. Konf.Med ”Standby læge” sv. t. bølgeamb.	Observation af klinisk arbejde PV af 2 cases H I: 1 case og H II: 1 case og H III: 1 case Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med anden daglig klinisk vejleder, eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger. HII: Case diskuteres med hovedvejleder, daglig kliniks vejleder. Audit af 2 journaler H I: 3 journaler og H III 2 journaler Ansvarlig for audit er overlæge med ansvar for området.
H 8 Rådgive og iværksætte behandling med HRT	Klinisk arbejde i bølgeambulatorium, hvor journaler og problemstillinger gennemgås med speciallæge undervejs. H I: 2 og H II: Næstved: 4 H III: 5 Endokrinologisk konference HIINæstved: Gyn. amb.	Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
	Konf.Med "Standby læge" sv. t. bølgeamb http://www.dsog.dk/files/oplaeg_HRT_sep_2002.pdf	
H 9 Ved vaginal (inklusive vandscanning) og abdominal UL: bedømme og kunne foretage en systematisk beskrivelse af <ul style="list-style-type: none"> • uterus • endometrietykkelse, intrakavitære processer • ovarier • rumopfyldende processer i det lille bækken • acites / fri væske 	Ved arbejde i AMA og ambulatorier i H I perioden samles og beskrives systematisk 25 transvaginale UL-billeder af 20 uteri, ovarier, rumopfyldende processer i det lille bækken og ascites/ fri væske. Billeder af 20 vandscanninger (mhp intrakavitære processer) samles og beskrives systematisk i H II perioden i Næstved.. Ved ultralydskonferencer fremlægger den uddannelsessøgende i H I minimum 3 gange egne ultralydbilleder. Dette gøres med vejledning og feedback fra vejleder fra UL-klinikken. HII (Ho-Hi-Næ): Gynækologisk ambulatorium. Konf. "Standby lægen".	Observation af klinisk arbejde Vejleder på UL-klinikken foretager billedevurdering og samtale efter ca 3, 9, 12, 15 og 18 måneder. PV: UL billeder af ca. 20 uterus Samles i H I PV: UL billeder af ca. 20 vandscanninger mhp intrakavitære processer Samles i H II. HII: Billeder vurderes af hovedvejleder og/eller daglig kliniks vejleder PV: UL billeder af ca. 20 ovarier Samles i H I PV: UL billeder af ca. 20 rumopfyldende processer i lille bækken Samles i H I PV: ca. 20 UL billeder af ascites / fri væske Samles i H I
H 10	H III: Fokuseret ophold i 1 uge i	Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetriske-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
Udrede, rådgive og iværksætte basal behandling for abortus habitualis og barnløshed, herunder <ul style="list-style-type: none"> • redegøre for loven om kunstig befrugtning • udføre inseminationsbehandling • forebygge, diagnosticere og behandle overstimulationssyndrom 	Fertilitetsklinikken, RH. Opholdet planlægges i H III-perioden i onkogynækologisk team i aftale mellem uddannelsessøgende, hovedvejleder og klinikchefer i Gynækologisk klinik og Fertilitetsklinikken Netside om fertilitetsbehandling www.fertilitetselskab.dk http://www.rcog.org.uk/guidelines.asp?PageID=108&GuidelineID=64	
H 11 Vurdere og beskrive objektive tegn på vold og iværksætte indledende behandling med nødprævention og forebyggende antibiotika samt sikre visitation af piger og kvinder udsat for incest og seksualiseret vold.	U-kursus. For interesserede kan aftales kortvarigt ophold (1 dag) i voldtægtscenteret via uddannelsesansvarlig overlæge, hovedvejleder og overlæge i Center for voldtægts ofre. http://www.dsog.dk/files/voldtaegt/voldtaegt_guideline.pdf	Vejledersamtale Godkendt Ukursus i gynækologi
H 12 Angive indholdet i de paragraffer i straffe- og serviceloven, der omhandler voldtægt, seksuelt misbrug og skærpet indberetning	U kursus	Godkendt kursus i gynækologi
H 13 Redegøre for anatomi, ætiologi, patofysiologi, epidemiologi, sociale og sexologiske konsekvenser ved urininkontinens, prolaps og analinkontinens.	http://www.dsog.dk/files/inkontinens.pdf	Godkendt U-kursus i urogynækologi

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 14 Udrede, informere og tilrettelægge non- kirurgisk behandling og kontrol af urogynækologiske lidelser, herunder: <ul style="list-style-type: none"> • udføre måling af residualurin med UL/ kateter, • udføre måltagning og oplægning af ring/pessar, • bedømme indikation for avanceret undersøgelse af involverede organer, inklusiv urodynamisk undersøgelse • bedømme mulige senkomplikationer efter operation for inkontinens og prolaps. 	Superviseret ambulatorium- og stuegangsfunktion i perioden i urogyn.team. H II Gynækologisk ambulatorium Næstved. H I: 3-4 H II : Næstved: 5. Evt. deltage i urogynækologisk amb. tirsdag eller onsdag, ved overlæge fra Nykøbing Falster	Observation af klinisk arbejde PV af 2 case H I: 1 case. Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder, eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger. H II: 2 case's. Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder Audit af 2 journaler H I: 2 journaler. Ansvarlig for audit er af overlæge for området H II: 2 journaler. Ansvarlig for audit er af overlæge for området
H 15 Redegøre for operationsindikation og operationsmetode og kort- og langtidssigtede komplikationer	U kursus	Godkendt U-kursus i urogynækologi
H 16 Foretage vaginale operative indgreb under supervision af speciallæge og tilrettelægge	Kompetence niveau: H I : B Vaginale indgreb vil på RH kun være vaginal hysterectomi	Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
postoperativt kontrolprogram	H II: Næstved: B	CL: vaginale indgreb, kompetence niveau C
H 17 Redegøre for fysiologi, patofysiologi, epidemiologi, ætiologi, social og sexologisk betydning af gynækologiske cancersygdomme.	U kursus http://www.dgc-dk.dk/Retningslinier/DGC_retningslinier_for_cervix_1.3.htm http://www.dgc-dk.dk/Retningslinier/ovariecancer_betaenkning_marts_2003.htm http://www.dgc-dk.dk/Retningslinier/Ikke_epithelial_ovariecancer_samlede_retningslinjer_2001.htm	Godkendt U-kursus i onkologisk gynækologi
H 18 Informere om, udrede, behandle og kontrollere gynækologiske præcancerer, herunder udføre <ul style="list-style-type: none"> • kolposkopi • cervical abrasio / cytologisk skrab/ portiobiopsi • konisatio og tolke <ul style="list-style-type: none"> • patologisvar 	Klinisk arbejde i ambulatorium og på operationsgangen. Deltage i patologikonference Kompetenceniveau RH: H I: B og 2 H II: Næstved: D og 5 http://www.dsog.dk/files/DYSPLASI.pdf HIII: Næstved: Gynækologisk ambulatorium.	Observation af klinisk arbejde PV af 2 cases samles i H II H II: 2 cases, vurderes hovedvejleder eller daglig kliniks vejleder. CL: konisatio, kompetenceniveau D
H 19 Udrede, informere om, behandle og kontrollere ovariecyster / tumores, herunder	Superviseret ophold i ”bølgeambulatorium” i gynækologisk team og stuegang. H III ophold i R1 amb.	Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
vurdere <ul style="list-style-type: none"> • lokularietet, ekskrescenser, ekkomønster og ascites ved abdominal og vaginal UL • biokemiske markører • valg af endoskopisk eller åben operationsmetode 	Deltage i UL-konference og patologi konference Kompetence-niveau: H I: 2 H II:2 HIII. Næstved: Gynækologisk ambulatorium, stuegang samt operationer. H III: 5 http://www.dsog.dk/files/Ovariecyster.pdf	PV af 2 cases H II: 1 case, H III: 2 case's Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en anden daglig klinisk vejleder, eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger.
H 20 Redegøre for familiær disposition til ovarie-, endometrie- og mammacancer	U- kursus	Godkendt U-kursus i onkologisk gynækologi
H 21 Udrede, informere om og kontrollere patienter med cancer (vulva-, cervix-, endometrie- og ovariecancer samt	I perioden i onkogynækologisk team deltage i stuegang på 5031, H III ophold i R1 ambulatorium og på operationsgangen deltage på leje 7.	Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
trofoblastsygdomme), herunder <ul style="list-style-type: none"> • Udføre og tolke præoperative undersøgelser (GU, UL, biokemiske markører, cystoskopi og rektoskopi) • ved maligne tilstande peroperativt sikre materiale og information til stadietinddeling • sammenstille data til stadietinddeling • vurdere behovet for gynækologisk onkologisk assistance • ved mistanke om recidiv udrede, informere om mulige behandlinger og visitere til specialafsnit 	UL-konference og patolog- konference. Ved ultralydskonferencer fremlægger den uddannelsessøgende i H I minimum 3 gange egne ultralydsbilleder. Dette gøres med vejledning og feedback fra vejleder fra UL-klinikken. Kompetence-niveau: H I: 2 H II:2 HIINæstved: Gynækologisk. ambulatorium, stuegang samt undtagelsesvis ved operationer (senior læge tilkaldes).(Næstved behandler ikke maligne tilstande) H III: 5	PV af 2 cases H I: 1 case , H II:1 case. H III: 1 case Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger. H II: Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder Audit af 2 journaler H III: 2 journaler Ansvarlig for audit er af overlæge for området
H 22 Udøve palliativ behandling ved uhelbredelig sygdom, og sikre en værdig behandling i forbindelse med livets afslutning	H III: Stuegang på 5031 HII: Stuegang afsnit 9	Observation af klinisk arbejde Vejledersamtale
H 23 Bestemme gestationsalder anamnestic og ultrasonisk, herunder	HI: Fokuseret ophold på Ultralydsklinikken i alt minimum 2 uger (evt. fordelt på flere perioder)	Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
<ul style="list-style-type: none"> • måle BPD • måle CRL • måle FL • udregne cephalindex 	<p>H1: Ved ultralydskonference fremlægger uddannelsessøgende minimum 2 gange egne ultralydsbilleder. Dette gøres med vejledning og feedback fra vejleder fra UL-klinikken.</p>	<p>PV: UL billeder af BPD, CRL, FL (ca 25 af hver) Vejleder på UL-klinikken foretager billedvurdering og samtale</p>
<p>H 24 Redegøre for</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hvad der kan identificeres ved type I, II, III UL 2) prænatale diagnostiske procedurers komplikationer 3) og vurdere risiko for arvelige og medfødte sygdomme 	<p>H 1: Deltage i jordemoder rådgivning 1 dag (evt. fordelt på 2 x ½ dage) H III: Evt. Fokuseret klinisk ophold i Klinisk genetisk afdeling i ½-1 dag Kompetenceniveau: H I: 5 for de 2 første punkter 1) og 2) H II Næstved: Ophold i obst. amb. ultralyd-funktion. H III: 5 for det sidste punkt 3)</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p>
<p>H 25 Tilrettelægge svangreomsorg og sikre relevant visitation for gravide med de</p>	<p>Kompetencen læres overvejende ved stuegang på 5033-34 og obstetrisk ambulatorium.</p>	<p>Observation af klinisk arbejde</p>

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
vigtigste medicinske sygdomme og gravide med psykosocial belastning og misbrug.	HIINæstved: Klinisk arbejde i svangreambulatorium. Kompetenceniveau: H I: 3 H II: 4 H III: 5	PV af 2 ”critical incidences” H II: 1 case , H III: 1 case Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder, eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger. HII: Case vurderes af hovedvejleder, daglig kliniks vejleder eller obstetrisk overlæge.
H 26 Udrede og behandle gravide med vigtige graviditetskomplikationer	Klinisk arbejde i ambulatorium og ved stuegang. Ved H I overvejende stuegang 4022 og senere og i H III på 5033-34 Fødegangsarbejde HII Næstved: Svangreamb, stuegang og fødegang. Kompetenceniveau: H I: 3-4 H II: 4 H III: 5	Observation af klinisk arbejde PV: 2 ”critical incidences” H I: 1 case, H II: 1 case Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder, eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger. HII: Case vurderes af hovedvejleder, daglig klinisk vejleder eller obstetrisk overlæge.

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 27 Udrede infektionssygdomme der er vigtige under graviditet og fødsel og kunne varetage kontrol og behandling	Klinisk arbejde i akut modtageafsnit(4023), obstetrisk ambulatorium og ved stuegang(5033-34 og 4022). HII: Næstved: Svangreambulatorium, stuegang samt fødegang. Kompetenceniveau: H I: 3-4 H II: Næstved: 4 H III: 5	Observation af klinisk arbejde
H 28 Diagnosticere med UL, behandle, udrede og informere ved foetus mortuus og aborter i 2. trimester, samt rådgive i forbindelse med ønske om ny graviditet.	Klinisk arbejde i obstetrisk og gynækologisk ambulatorium samt stueange på 5032 og 4022. HII : Næstved: Klinisk arbejde i akut obstetrisk modtageafsnit beliggende på svangreafsnittet.og fødegang. Kompetenceniveau: H I: 3-4 H II: 4 H III: 5	Observation af klinisk arbejde PV af 2 cases H I: 1 case, H III: 1 case Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder, eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger.
H 29 Diagnosticere, informere og tilrettelægge svangreomsorg for flerfoldsgraviditeter,	Klinisk arbejde i obstetrisk ambulatorium og ved stuegang på 4022 og 5033-34. Fødegangarbejde	Observation af klinisk arbejde Vejledersamtale

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
herunder ved UL bestemme choriocitet og amniocitet.	HII Næstved: Svangreambulatorium, akut obstetrisk modtageafsnit beliggende på svangre afsnittet samt fødegang. Kompetenceniveau: H I: 3 H II (Ho-Hi-Næ): 4 H III: 5	UL: ca 5 flerfoldsgraviditeter Vejleder på UL-klinikken foretager billedevurdering og samtale efter ca 3, 9, 12, 15 og 18 måneder
H 30 Udrede og tilrettelægge kontrol for gravide med intrauterin væksthæmning, herunder udføre <ul style="list-style-type: none"> • estimat af fostervægt med UL og tolke <ul style="list-style-type: none"> • antenatal CTG • stressetest • dopplerflow 	Klinisk arbejde i obstetrisk ambulatorium, akut obstetrisk modtageafsnit(4023) og ved stuegang på 4022 og 5033-34. HII: Næstved: Svangreambulatorium, akut obstetrisk modtageafsnit samt fødegang. Kompetenceniveau: H I: 3-4 H II (Ho-Hi-Næ): 4-5 H III: 5 H 1: Fremlægge billeder af 5 normale umbilical doppler undersøgelser	Observation i kliniks arbejde PV af 2 cases H I: 1 case, H II: 1 case Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder, eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger. HII (Ho-Hi-Næ) Case vurderes af hovedvejleder, daglig kliniks vejleder eller obstetrisk overlæge. UL: ca 25 vægtestimater Vejleder på UL-klinikken foretager billedvurdering.
H 31 Udrede og tilrettelægge kontrol for gravide med polyhydramnion, herunder vurdere fostervands-mængde med UL	Klinisk arbejde i obstetrisk ambulatorium, akut obstetrisk modtageafsnit (4023) og ved stuegang på 4022 og 5033-34. Fokuseret ophold i Ultralydsklinikken	Observation i klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
	H I: UL kompetence: D H I: Udrede og tilrettelægge kontrol: 2 H II : Næstved: Udrede og tilrettelægge kontrol: 5 Ophold i ambulatorium for gravide type II - skanninger	
H 32 Udrede og behandle truende for tidlig fødsel og præterm vandafgang	Klinisk arbejde i akut obstetrisk modtageafsnit (4023) og stuegang(4022). Fødegangsarbejde. Fokuseret ophold i Ultralydklinikken H I: 4 H II: 4-5 Næstved:: Klinisk arbejde på akut svangre og svangreamb. HIII:5	Observation af klinisk arbejde UL: ca 10 billeder af cervix.
H 33 Udrede og behandle blødning i 3. trimester, herunder anvende UL til at vurdere	Klinisk arbejde på fødegangen og i akut obstetrisk modtageafsnit(4023) og stuegang(4022).	Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
lokalisation af placenta	Fokuseret ophold i Ultralydsklinikken H I: UL kompetence: D H I: 3-4 H II: Næstved: 4-5: Klinisk arbejde på akut svangreafsnit, svangre amb. og fødegang. HIII:5	PV af 2 cases H I: 1 case, H II: 1 case Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. e eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger. fter aftale med en daglig klinisk vejleder, HII: Case vurderes af hovedvejleder, daglig kliniks vejleder eller obstetrisk overlæge.
H 34 Udrede og behandle hypertension, præeklamsi og eklamsi	Klinisk arbejde på fødegangen og i obstetrisk ambulatorium, akut obstetrisk modtageafsnit (4023) og ved stuegang på 4022 og 5033-34. H I: 3-4 H II: 4-5 HIII: 5 HII: Næstved: Klinisk arbejde på akut svangre, stuegang, svangre amb. og fødegang.	Observation af klinisk arbejde PV af 2 cases H I: 1 case, H II: 1 case Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder, eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger. HII: Case vurderes af hovedvejleder, daglig kliniks vejleder eller obstetrisk overlæge.
H 35 Diagnosticere og behandle abnorm fosterpræsentation, herunder	Klinisk arbejde på fødegangen og i obstetrisk ambulatorium, akut obstetrisk modtageafsnit (4023).	Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
<ul style="list-style-type: none"> vurdere fosterpræsentation ved udvendig og vaginal undersøgelse og / eller ultralyd demonstrere forløsning af underkropspræsentation på fantom og ved sektio 	Fantom øvelser Fokuseret ophold på Ultralydklinikken U-kursus H I: D HII: Næstved: Klinisk arbejde i svangreamb. og fødegang. Fantomøvelser.	CL: Struktureret observation af UK forløsning på fødefantom
H 36 Lede den vaginale gemellifødsel	Fødegangsarbejde. U-kursus i intrapartum obstetrik H I: B H II: C H III: D HII (Ho-Hi-Næ): Fødegangsarbejde superviseret af obstetrisk overlæge/tilkaldevagt	Observation af klinisk arbejde CL: gemellifødsler, kompetenceniveau D
H 37 Vurdere indikation for, metode til, og komplikationer ved igangsætning af fødsel	Klinisk arbejde på fødegangen og i akut obstetrisk modtageafsnit(4023), obstetrisk ambulatorium og ved stuegang(5033-34 og 4022). H I: 3 H II: 4 HIII: 5 HII: Næstved: Klinisk arbejde i svangreamb., fødegang samt obstetrisk konference dagligt. (kl. 15.00 på fødegangen)	Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 38 Diagnosticere og behandle det protraherede fødselsforløb, herunder <ul style="list-style-type: none"> • tolke partogram • iværksætte medikamentel behandling og/eller HSP 	Klinisk arbejde på fødegangen H I: 3 H II: Næstved: 4-5 HIII: 5 HII Næstved: Fødegangsarbejde.	Observation af klinisk arbejde
H 39 Diagnosticere og behandle akut intrauterin asfyksi, herunder <ul style="list-style-type: none"> • tolke intrapartum CTG og vurdere indikation for forløsning • udtage og tolke skalp-blodprøve, • anlægge amnioinfusion, • anvende metoder til / reetablering af placentaperfusionen. 	Fødegangsarbejde. STAN-kursus. Ved introduktion fantomøvelser i skalp-ph og amnioninfusion H 1: Mindst 5 gange i løbet af et år fremlægges ved konferencer en CTG som kursister har været involveret i. Feedback via daglige vejledere eller hovedvejleder. www.neovanta.com/INT/index.html	PV: 2 ”critical incidence” H I: 1 2 cases Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder
H 40 Stille indikation for og udføre sektio og vurdere postoperative komplikationer	Indgå i elektiv sektioteam. H 1: D H II: D HIII Næstved: Klinisk arbejde i svangre amb., og fødegang samt ved obstetrisk konference.	CL: sektio, kompetenceniveau D
H 41 Vurdere og organisere akut forløsning ved obstetriske katastrofer herunder	Fødegangsarbejde. H 1: 3-4 H II: 4-5	Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
navlesnorsfremfald, placentalsløsning og uterus ruptur	H III: 5 HII Næstved: Fødegangsarbejde.	PV: 2 "critical incidences" H II: 1 case , H III: 1 case Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder, eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger. H II: Case vurderes af hovedvejleder, daglig kliniks vejleder eller obstetrisk overlæge.
H 42 Suturere sfinkterruptur, vaginale og cervicale læsioner og planlægge kontrol	Fødegangsarbejde og obstetrisk ambulatorium H I: C H II: D Næstved: Fødegangsarbejde. www.gynzone.dk (24 timers gratis adgang)	Observation af klinisk arbejde CL: suturering af sphincterupturer, kompetenceniveau D
H 43 Udrede og behandle blødning postpartum herunder <ul style="list-style-type: none"> • udføre colluminspektion og suturering • manuel placentafjernelse 	Fødegangsarbejde. Tværfaglig obstetrisk træning i postpartum blødning. U kursus	Observation af klinisk arbejde CL: manuel placentafjernelse, kompetenceniveau D

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
<ul style="list-style-type: none"> på fantom demonstrere anlæggelse af B-Lynchsutur. 	H I: D	PV: 2 ”critical incidences” H I: 2 cases Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder
H 44 Vurdere det nyfødte barn, herunder <ul style="list-style-type: none"> iværksætte den initiale behandling med genoplivning, udføre objektiv undersøgelse af det nyfødte barn og vurdere indikation for visitation til pædiatrisk vurdering. 	Tværfaglig obstetrisk træning i basal neonatal genoplivning. E-læringsprogram for neonatal genoplivning Gå ind via kursusportalen	Kursus: genoplivning af nyfødte Observation i klinisk arbejde
H 45 Udrede, vurdere, informere om og behandle komplikationer i puerperiet.	Stuegang på 5033/34 og 4021 Stuegang på genindlagte på 5032 H I: 5	Observation af klinisk arbejde PV: 2 ”critical incidences” H I: 2 cases Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder, eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger.

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 46 Formidle besked om livstruende sygdom samt alvorlige ante- og perinatale tilstande og foetus mortuus, og sikre patientens forståelse	U kursus i kommunikation Obstetrik: Klinisk arbejde på fødegangen og i akut obstetrisk modtageafsnit(4023) og stuegang(4022). Gynækologi: AMA, gynækologisk ambulatorium, stuegang på 5031-32 HIII Næstved: Klinisk arb. i svangreamb. og på fødegang.	PV af 2 cases HIII: 1 case, H III:1 case Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder, eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger. HIII: Case vurderes af hovedvejleder, daglig kliniks vejleder eller obstetrisk overlæge.
H 47 Etablere forståelig kommunikation mellem de ansvarlige sundhedsmedarbejdere, patienten og dennes pårørende	Indgå i PVI-arbejde og medvirke i udarbejdning af patient informationsmateriale. H III: 5 H III: 360 graders feedback (se bilag i 5.4.4. og bilag afsnit 8 om bedømmere ved gyn.obs,udd. RH). Ved feedback indgår hovedvejleder samt uddannelsesansvarlig overlæge og uddannelsessøgende, der efter eget valg kan medtage kollega	Observation af klinisk arbejde Vurdering af opgave Patientvejledning diskuteres og der gives feedback ved speciallæge med ansvar for det område patientinformationen omhandler. Vejledersamtale ”360 graders feedbacken” 7.2

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 48 Kommunikere med personer, hvor kommunikationen kan være vanskelig, herunder med psykisk syge, personer med anden etnisk-kulturel baggrund og akut kriseramte.	Vejledersamtale	Observation af klinisk arbejde Vejledersamtale
H 49 Samarbejde med læger fra andre specialer og i tværfagligt samarbejde.	H III: 360 graders feedback (se bilag i 5.4.4. og bilag afsnit 8 om bedømmere ved gyn.obs,udd. RH). Ved feedback indgår hovedvejleder samt uddannelsesansvarlig overlæge og uddannelsessøgende, der efter eget valg kan medtage kollega H I, H II og HIII: Aktiv inddragelse i de lægelige fælleskonferencer mellem klinikker og i de tværfaglige konferencer i enkelte klinikker og teams.	Godkendt tværfagligt kursus 360 graders feedbacken 7.2 Vejledersamtale
H 50 Samarbejde med primærsektoren f.eks. om misbrugende eller psykosocialt belastede gravide og den terminale patient.	I obstetrisk klinik inddrages i psykosocialt team efter aftale med ansvarlig læge i obstetrisk team. Stuegang på 5033-34, obstetrisk ambulatorium H I: 3 H III: 5	Observation af klinisk arbejde Vejledersamtale

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 51 Rådgive om sundhedsfremmende adfærd af betydning for gynækologi og obstetrik, herunder informere om kønssygdomme, antikonception, provokeret abort og svangerskabshygiejne.	H III: Indgå i PVI-arbejde og medvirke i udarbejdning af patient informationsmateriale.	Bedømmelse af opgave (patient-informationsmateriale) Patientvejledning diskuteres og der gives feedback ved speciallæge med ansvar for det område patientinformationen omhandler.
H 52 Anvende gældende lovgivning og retningslinier for kønssygdomme, abort, svangerskabshygiejne, kunstig befrugtning, sterilisation og fødselshjælp, herunder informere patient og pårørende og foretage relevante anmeldelser.	U-kurser Selvstudier: www.abortnet.dk Indeholder oplysninger om prævention, abort, lovgivning mv. Lovgivning se under kapitel 29-32 https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=114054 Lovgivning om fertilitetsbehandling, se www.fertilitetsselskab.dk	Observation af klinisk arbejde
H 53 Udarbejde kliniske vejledninger og andre instruktioner for arbejdsopgaver i en afdeling	Udarbejde eller revidere i alt to kliniske retningslinjer. H I: en klinisk retningslinje H II: en klinisk retningslinje (Aftales med instruksansvarlige eller uddannelsesansvarlig	Bedømmelse af opgave (klinisk vejledning) En klinisk vejledning vurderes af hovedvejleder og overlæge med ansvar for det område den kliniske vejledning omhandler. HII: Gennemgås med instruksansvarlig

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
	overlæge overlæger).	overlæge
H 54 Visitere gynækologiske og obstetriske patienter i forhold til gældende regler om frit sygehusvalg og vurdere henvisninger i forhold til behandlingsbehov.	H III: Deltage 1-2 gange med klinikchef eller overlæge ved visitation af patienter	Observation af klinisk arbejde
H55 Redegøre for lovgivningen og regelsæt, klageadgang og patientforsikring	U kursus	Godkendt U-kursus
H 56 Lede en klinisk situation, hvor teamet er tværfagligt sammensat, herunder indtage en lederrolle i akutte, kritiske situationer, herunder prioritere arbejdet på en fødegang, lede det akutte patologiske fødselsforløb og lede og organisere behandlingen af den kritisk syge patient	360 graders feedback (se bilag i 5.4.4. og bilag afsnit 8 om bedømmere ved gyn.obs,udd. RH). Ved feedback indgår hovedvejleder samt uddannelsesansvarlig overlæge og uddannelsessøgende, der efter eget valg kan medtage kollega Vurderes specifikt iht. Kompetence H39, H41 og H43	360 graders feedbacken 7.2 Godkendt tværfagligt kursus ledelse administration og samarbejde Vejledersamtale
H 57 Planlægge det daglige arbejde i afdelingen	H 1: Indgå i planlægningen af ugeskema med den ansvarlige skemalægger i hhv. gynækologisk og obstetrisk klinik	Vejledersamtale
H 58 Udføre en korrekt diagnosekodning og ydelsesregistrering	I obstetrisk klinik få instruktion og feedback på kodninger og epikriser ved overlæge ansvarlig for kodninger i obstetrisk klinik	Observation af klinisk arbejde

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
	Feed-back på kodninger og epikriser i hhv gynækologisk og obstetrisk klinik. I almen gynækologisk team få feedback på kodninger og epikriser ved overlæger ansvarlig i hhv. almen gynækologisk team, urogynækologisk team og onkogynækologisk team. H 1: 5	Audit af kodninger
H 59 Redegøre for principper i kvalitetsudvikling	U-kursus	Godkendt forskningstræning eller akademisk afhandling
H 60 Anvende evidensbaseret medicin herunder <ul style="list-style-type: none"> • formulere et problem • søge litteratur • tolke litteraturen 	Forskningstræningsmodul for læger der ikke har ph.D. Udforme eller revidere i alt to kliniske retningslinjer ud fra principperne om evidensbaseret medicin.	PV af litteratursøgninger og fremlæggelser Foretages af hovedvejleder eller efter aftale med daglig klinisk vejleder Godkendt forskningstræning eller akademisk afhandling

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringstrategi
<ul style="list-style-type: none"> • sammenfatte resultaterne • formidle resultaterne <p>C:\Documents and Settings\rh13128\Dokumenter\Jette DVD 2011 11 07\jette\uddannelsesprogrammer\RH 2011\RH-Næstved udd program hoved mangler kir 2011 11 07.doc</p>	<p>Udarbejdes i samarbejde med hovedvejleder og overlæge med ansvar for det område den kliniske vejledning omhandler.</p> <p>Fremlæggelser i H I, H II og H III som anført under andre kompetencer omfatter som minimum: HI: 5 min. x 3 H I: Forvagsundervisning x 2 H III: Torsdagsundervisning 45 min x 1 (se kompetence om gennemgang af laparascopi-udstyr) H I: CTG fremlæggelser x 5 H I: Ultralydfremlæggelser x 3 H III: Uddannelsessøgende er ansvarlig for studenter-undervisning i en lektion i et semester (= 4 gange). Emnet kan variere, aktuelt er det antikonception.</p> <p>Undervisning i litteratursøgning gives ved fælles-introduktion på RH. Hjælp til eller kursus i litteratursøgning kan opsøges på RHs Medicinske bibliotek. Se på RH intranettet under medicinsk bibliotek eller tlf. 54165. Den sundhedsvidenskabelige Fakultetsbibliotek tilbyder kurser. Se http://www.kb.dk/da/kub/kurser/aktuelt/natsund/index.html.</p> <p>Litteratursøgninger samles i porteføljemappen og diskuteres med en daglig vejleder eller hovedvejleder.</p>	<p>Proces- og resultat-evaluering ved hovedvejlederen</p> <p>To kliniske retningslinjer vurderes af hovedvejleder og overlæge med ansvar for det område den kliniske vejledning omhandler.</p>

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 61 Opsøge, vurdere og formidle ny viden indenfor specialets og tilgrænsende specialers emnekreds	Se kompetence H 62 Forskningstræningsmodul for læger der ikke har ph.d Deltagelse i konferencer	Proces- og resultat-evaluering ved hovedvejlederen
H 62 Undervise studenter, kolleger og andet personale	H I: Uddannelsessøgende holder oplæg i form af minimum 2 x ”5 minutter” i løbet 18 mdr. ansættelse. H I Uddannelsessøgende underviser ved forvagts-undervisning H I Uddannelsessøgende planlægger fælles lægeundervisning torsdag morgen igennem ½ år. H I: CTG fremlæggelser x 5 H I: Ultralydfrelæggelser x 2 HII: Undervise ved torsdagsundervisning samt ”5 min.” efter plan for reservelæger.	PV af undervisning og fremlæggelser Undervisning og fremlæggelser diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder Vejledersamtale
H 63 Fastholde og udvikle egen faglig kompetence	U-kurser Litteratur-søgning Dokumenter i portefølje.	Vejledersamtale PV

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 64 Vurdere og handle på etiske problemer, som optræder i det kliniske arbejde, herunder de etiske problemer der knytter sig til prænatal diagnostik, assisteret reproduktion, præterm fødsel mv	Indgå i klinisk arbejde og i dialog med lægelige kollegaer og andet sundhedspersonale om etiske overvejelser i situationer med patienter med senaborter, fødsel af børn med svære misdannelser, håndtering af ekstremt præterm fødsel, cases med fosterreduktion, behandling af transsexuelle og andre sager, der kan indeholde etiske overvejelser.	Observation af klinisk arbejde PV Cases til porteføljevurdering diskuteres med hovedvejleder evt. efter aftale med en daglig klinisk vejleder H 1: saml én case til porteføljen H 2: saml én case til porteføljen H 3: saml én case til porteføljen Case vurderes af hovedvejleder, daglig kliniks vejleder eller overlæge, eller gennemgås ved undervisning for uddannelseslæger.
H 65 Prioritere egen arbejdsindsats og prioritere mellem forskellige arbejdsfunktioner	Vejleder samtale H III: 360 graders feedback (se bilag i 5.4.4. og bilag afsnit 8 om bedømmere ved gyn.obs,udd. RH). Ved feedback indgår hovedvejleder samt uddannelsesansvarlig overlæge og uddannelsessøgende, der efter eget valg kan medtage kollega	Observation af klinisk arbejde Vejledersamtale

Kompetencer Kirurgi K1-K5 Gyn.obs H1-H66	Læringsstrategi. Gynækologisk -, Obstetrisk-, UL - og Fertilitets klinikken, JMC RH, Gyn. obs. afdeling Næstved , Kirurgisk afd	Evalueringsstrategi
H 66 Kunne handle i balance mellem personlige og faglige roller	Vejledersamtale	Observation af klinisk arbejde
		Vejledersamtale

3.3.4 Forløbsplan for hoveduddannelsen

Formålet med en forløbsplan er at anføre en logisk rækkefølge at blive evalueret mhp om en kompetence er opnået.

Forløbsplan skal tilpasses det enkelte arbejdssted ud fra muligheder og driftshensyn.

Tallene henviser til de tal der står anført ud for hver kompetence.

De 65 kompetencerne i hoveduddannelsen og de 7 kompetencer i den kirurgiske ansættelse anføres her.

Muligvis skal månedsopdelingen i nogle perioder detaljeres mere. Foreløbig har vi kun fordelt kompetencerne på de 4 perioder HI, kirurgi, HII og HIII. Når uddannelsesprogrammet bringes til funktion kan vi eventuelt detaljere mere, hvis vi vurderer at det vil være en hjælp at indsætte dem i mere detaljerede tidsintervaller.

Evaluering i 18 måneder på stamafd.	1- 3 måned	4-6 måned	7-9 måned	10-12 måned	12-15. måned	16- 18 måned
Kompetence						3,5.6.9 (undtagen intrakavitær proces), 13,15,20,23,35,39,43,44,45,52,55,57,58,59

Evaluering i 6 måneder på kirurgisk afd.	1 -2 måned	3- 4 måned	5-6 måned
Kompetence			K1, K2, K3, K4, K5

Evaluering i 12 måneder anden gyn.obs. afd.	1- 3 måned	4-6 måned	7-9 måned	10-12 måned
Kompetence	34, 36	5, 6, 7, 8, 25, 28	10, 17, 18, 19, 20, 29, 31.	1,2,4, 21, 22, 31, 40, 42

Evaluering i 12 måneder på stamafd.	1- 3 måned	4-6 måned	7-9 måned	10-12 måned
Kompetence				10,17,19,21,22,24,25,26,27,28,29,30,32,33,34 36,37,41,47,48,49,50,51,5456,60,61,62,63,64,65,66

4 Læringsstrategi

Målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i gynækologi og obstetrik godkendt februar 2003 beskriver følgende læringsmetoder

1. Specialespecifikke kurser (U-kurser)
2. Tværfaglige kurser
3. Mesterlære i klinisk arbejde
4. Færdighedsudviklende perioder
5. Fokuseret klinisk ophold
6. Færdighedstræning på fødefantom
7. Selvstudium
8. Undervisningsopgaver
9. Fremlæggelse ved afdelingsundervisning og konferencer
10. Opgaver og forskning
11. Antal operative og obstetriske indgreb
12. Billeddokumentation for UL

Nedenfor kommenteres udvalgte læringsmetoder. Den fulde ordlyd kan læses i målbeskrivelsen. Se www.dsog.dk under uddannelse.

Under hvert enkelt punkt kan afd. tilføje om de har særlige måder de skaber muligheder for at anvende en læringsstrategi eller om de har yderligere læringsstrategier at tilføje.

4.1 Mesterlære i klinisk arbejde

Den foregår gennem deltagelse i det praktiske arbejde i afdelingen, skadestuen, operationsgangen, fødestuen, ambulatorium, mv. I moderne forstand er mesterlære en form for reflekterende læring.

4.2 Færdighedsudviklende perioder

På de enkelte uddannelsessteder skal opbygges mulighed for:

- færdighedsudviklende periode i kirurgi (6 måneder)
- færdighedsudviklende periode i kirurgisk gynækologi (4-8 uger)
- færdighedsudviklende periode i gynækologisk/obstetrisk ultralyd (4-6 uger)
- færdighedsudviklende periode på fødegang (4-6 uger)

Alle de færdighedsudviklende perioder er obligatoriske. Planlægning af disse perioder vil være afhængig af den enkelte afdelings arbejdstilrettelæggelse.

I Gynækologisk, Obstetrisk, Ultralyd og Fertilitets klinikken i JMC på Rigshospitalet organiseres færdighedsudviklende perioder ved at der er arbejdsperioder i hhv. Gynækologisk Klinik og i Obstetrisk Klinik

- I Gynækologisk Klinik vil i perioder blive tilstræbt team tilknytning til benign gynækologisk team, endometriose /endokrinologisk team og sidst i hoveduddannelsen i onkogynækologisk team. I de perioder opsøger den uddannelsessøgende konferencer i teams, og der tilstræbes ambulatorier i teamet.

- Ang. ultralyd vil som led i introduktionen indgå supervision i basal vaginal UL via Fertilitetsklinikken. Der vil i føtalmedicinsk UL være et ophold af ca. 10 dages varighed placeret først i hoveduddannelsen . Sidst i hoveduddannelsen vil indgå 1-2 dage mhp. oplæring i flowmåling og efter behov andre områder. I Gynækologisk klinik vil indgå ca. 4 dage i gynækologisk ultralyd. Om oplæring i UL se www.speciallaegeuddannelsen-gynobs.rh.dk
- Mhp vejledning se plan for særlig vejleder fra Ultralydklinikken i uddannelsesprogrammet afsnit 7.
- Ang. fødegang: vil indgå, idet der ved indledning af ansættelsen er en 6 måneder sammenhængende periode i obstetrisk klinik, der giver muligheder for oplæring i fødegangsarbejde

4.3 Fokuseret klinisk ophold

Formålet med et fokuseret klinisk ophold er at give muligheder for korterevarende ophold på afdelinger, klinikker mv. der dækker arbejdsfelter, som den uddannelsessøgende læge ellers ikke opnår erfaring med gennem ansættelse i introduktionsuddannelse.

Der er muligheder for følgende fokuserede ophold, som tilpasses efter individuelt behov:

- H I el. H III: Ved særlig interesse ca. ½ dag i center for voldtægts ofre i H I eller H III perioden (se H11)
- H 1: Deltage i jordemoder rådgivning i ca. ½-1 dag (se H24)
- Kir: Under den kirurgiske periode organiseres ca. 10 dages ophold på urologisk afd. evt. fordelt på flere perioder (se K1 K2 K5)
- H III: Fokuseret klinisk ophold i Klinisk genetisk afdeling i ca. ½ dage (se H24)
- Fertilitetsklinik 2-3 dage fordelt i H III perioden (se H10)

4.4 Færdighedstræning

En række af de obstetriske håndgreb i introduktionsuddannelsen foreslås trænet på fødefantomer.

Der er planlagt træning på fantomer til følgende kompetencer: H 43 (B Lynch sutur og håndgreb ved postpartum blødning) H 44 (basal neonatal genoplivning) Amnioninfusion (H 39) og udtagning af skalp-blodprøve (H 39) Neonatal genoplivning (H44)

Kompetencer som vacuumelekstraktion på fantom og forløsning ved fastsiddende skuldre på fantom lært i introduktionsuddannelsen vil blive repeteret ved indledning af hoveduddannelsen.

Se mere på www.obstetrisktraening.rh.dk

Færdighedstræning med træning på virtual reality i laparoskopisk kirurgi og black boks er mulig. Forud for laparoskopiske operationer skal kompetenceniveau sv.t. på forhånd defineret 'ekspertniveau' på lopsim være opnået.

www.skopisimulator.rh.dk

4.5 Selvstudium

Selvstudium vil sige at den enkelte, med eller uden hjælp fra andre, tager initiativ til at definere sine behov for læring, formulerer sine læringsmål, identificerer ressourcer og læringsstrategier hertil, og selv vurderer resultaterne. Læste artikler, litteratursøgninger, arbejde med PC-programmer registreres i porteføljen.

Af lærebøger der også anvendes til medicinstuderende:

- Larsen JF et al. Obstetrik. Munksgaard 2002, ny udgave i 2012
- Larsen JF et al. Gynækologi. Munksgaard 2002, ny udgave i 2011

Velegnede lærebøger

- Jette Led Sørensen, Bent Ottesen, Tom Weber (Red.). Ars Pariendi - Håndgreb og akut behandling ved fødsler. Munksgaard Danmark 2011
- Ann Tabor og Niels Uldbjerg (red.) Føtalmedicinsk og gynækologisk ultralydskaning. Gads forlag 2008
- Lotte Clevin, Jens Jørgen Kjer og Bent Ottesen (red) Operativ gynækologi. Gads forlag 2005
- Charlotte Wilken Jensen og Beth Lilja Pedersen (red.) Præventionsguiden. Munksgaard 2003.
- Catherine Nelson-Piercy. Handbook of Obstetric Medicine. Informa Healthcare 2007 ISBN 1 89906. Ny udgave i 2010 (velegnet i hoveduddannelsen)

Af større lærebøger, der er relevante i hoveduddannelsen kan anbefales:

- Williams Obstetrics. Appleton & Lange. 2001. ISBN 0838596479
- Speroff L, Glass R, Kase N. Clinical Gynaecologic Endocrinology and Infertility. 1999 ISBN 0683303791

Elæring

www.gynzone.dk Elæring om suturering af bækkenbund:. Der kan 24 timers adgang for studerende og udd.søgende. Obs. klinik har også adgang og kontakt vejleder eller uddannelsesansvarlig overlæge.

www.neoventa.com/INT/index.html Føtal overvågning med STAN (ST-analysis)

Basal neonatal genoplivning kan på RH opsøges via kursusportalen.

Relevante hjemmesider

www.dsog.dk Find guidelines nationale indenfor gynækologi (Hindsgavl) og obstetrik (Sandbjerg) samt føtalmedicin og gynækologisk cancer

www.fertilitetsselskab.dk se bla Lovgivning om fertilitetsbehandling

www.abortnet.dk Indeholder oplysninger om prævention, abort, lovgivning mv.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=114054> se lovgivning under kapitel 29-32

www.sexogsamfund.dk

Fakultetsbibliotek tilbyder kurser i litteratursøgning mv.

<http://www.kb.dk/da/kub/kurser/aktuelt/natsund/index.html>.

4.6 Undervisningsopgaver

Undervisning af andre kan omfatte læger og alle andre personalegrupper og patienter.

Undervisningsopgaver registreres i porteføljen.

H I: Uddannelsessøgende planlægger fælles lægeundervisning torsdag morgen igennem ½ år i løbet af H I- perioden (H62).

H I: Uddannelsessøgende indgår med undervisning ved forvagtsundervisningen i emnet om basal kirurgi, elektrotermiske instrumenter i åben og endoskopisk kirurgi (se kompetence H2)

H III: Uddannelsessøgende kan indgå i studenter-undervisning. Emnet kan variere, aktuelt er det antikonception (H62).

H I: Uddannelsessøgende holder oplæg i form af minimum 3 x "5 minutter" i løbet af H I-perioden. Oplæg kan forberedes i samarbejde med daglig vejleder eller hovedvejleder (H 62)

H I: CTG fremlæggelser x 5 i H I-perioden (H 39)

H I: Ultralydsfremlæggelser ved ultralydskonference x 3 H I- perioden (se kompetence H9, H 21, H23)

H I: Underviser ved undervisning for uddannelseslæger 2 x i H I perioden (H62).

HIII: Holder indlæg ved torsdagsundervisning for afdelingen.

HIII: Deltager i "5 min." indlæg tirsdage.

HIII: Kan indgå i undervisning af stud.med.ér på 12 semester.

4.7 Fremlæggelse ved afdelingsundervisning og konferencer

Fremlæggelse ved afdelingsundervisning og konferencer er et godt sted at drøfte videnskabelige problemer i en klinisk sammenhæng. Fremlæggelser registreres i porteføljen.

Se ovenfor under afsnit 4.6

4.8 Opgaver og forskning

Kan være opgaver med at indgå i udarbejdelse af kliniske vejledninger, patientinformationsmaterialer og litteratursøgning. Gennemførte opgaver registreres i porteføljen.

For uddannelseslæger uden akademisk grad: Om forskningstræning, se www.dsog.dk under uddannelse og forskningstræning.

Udforme eller revidere i alt 1-2 kliniske retningslinjer ud fra principperne om evidensbaseret medicin. Udarbejdes i samarbejde med og vurderes af hovedvejleder eller speciallæge med ansvar for de områder de kliniske vejledninger omhandler.

Den ene kliniske retningslinje udarbejdes under ansættelse på gynækologisk obstetrisk afdeling, Næstved

Udforme eller revidere en patient informationsmateriale. En patient vejledning udarbejdes i samarbejde med og vurderes af hovedvejleder og/eller speciallæge med ansvar for det område patientinformationen omhandler

Mulighed for deltagelse i de tilbagevendende workshops der afholdes i JMC, RH om patient informationsmateriale.

5 Evalueringsstrategi

Målbeskrivelsen indeholder en detaljeret beskrivelse af de anvendte evalueringsmetoder samt bilag til brug for evaluering.

1. Porteføljevurderinger
2. Audit af materiale som journaler og kodninger
3. Observation af klinisk arbejde, herunder
 - a. Vurderingsskalaer
 - b. Checkliste ved struktureret klinisk observation
 - c. Checkliste til optælling af gennemført aktivitet
4. 360 graders feedback
5. Godkendt U-kursus, godkendt tværfagligt kursus, proces- og resultat-evaluering ved hovedvejlederen af forskningsperiode.
6. Vejledersamtaler

Der er i skema anført oversigt og valgte evalueringsformer og for detaljeret gennemgang af evalueringsstrategier se målbeskrivelsen.

5.1 Skema over anvendte evalueringsmetoder

Porteføljevurdering	Logbog	71 kompetencer
<p>Indholdet i porteføljen vælges og samles af den uddannelsessøgende.</p> <p>Dele af porteføljen vurderes af vejleder ved vejledersamtaler.</p> <p>Den samlede porteføjlje vurderes og skal godkendes efter ½ og 1 år i introduktionsuddannelsen, og efter hvert år i hoveduddannelsen.</p> <p>Det er afdelingernes egen vurdering om de vil vælge forskellige vejledere til de forskellige fagområder.</p>	Cases, valgt og bearbejdet af den udd.søgende (evt. med fokus på det der er mest relevant for den uddannelsessøgende)	34 i alt, fordelt med 2 indenfor forskellige pt. kategorier og kliniske situationer. Se målbeskrivelse og bilag 7.3.1
	“Critical incidences” valgt og bearbejdet af den uddannelsessøgende	
	Billeddokumentation for UL	100 gynækologiske UL-undersøgelser, Obstetrisk UL: 25 BPD, 25 CRL, 25 femurlængder, 25 vægtestimer
	Mundtlige præsentationer	Ja
	Undervisning af andre	Ja
	Litteratursøgninger	Ja
	Vurdering opgave med klinisk vejledning	Ja
	Vurdering opgave med patientinformation	Ja
Selvstudium	Ja	
Audit af journaler Journal og kodninger udvælges tilfældigt. Alt materiale i en journal indgår		8 i alt, fordelt med 2 indenfor forskellige pt. kategorier. Der er overvejende valgt audit af gynækologiske journaler. Det vurderes af afdelingen selv om audit foretages af vejleder eller af specialeansvarlig overlæge.
Observation af klinisk arbejde Vurderingsskalaer og checklister indgår i de vurderinger, der er af de forskellige kompetencer i målbeskrivelsen. De vil således indgå i logbogen i porteføljen.	Vurderingsskalaer. Se tekst, der er to forskellige: én til ”brede” kompetencer og én til procedurer	Alt det der ikke er detaljeret checkliste til
	Checkliste ved struktureret klinisk observation	UK-forløsning evt. flere, men det er vigtigt at overveje om det er velegnede procedurer at splitte op i enkeltfærdigheder, kan f.eks. laves på amnioninfusion, skalp-ph blodprøve, laparoskopisk sterilisation m.v.
	Checkliste til optælling af gennemført aktivitet	Suprapubisk blæredrænage, cystoskopi, anoskopi, appendektomi, åbne/lukke abdomen, laparoskopiske indgreb (div.), diagn. hysteroskopi, hysterektomi, tubotomi, salingektomi, resektion ovariecyster, ooforektomi, assisterede vaginale indgreb, cervicale procedure (konisation, biopsi, skrab), vag. gemelli forløsning, sektio, hastesektio, manuel placentafjernelse. Se målbeskrivelse.
360 graders feedback Anvendes til feedback af ”bløde kompetencer”	Se tekst	Midtvejs i hoveduddannelsen
Godkendt U-kursus og godkendte tværfaglige kurser	U kurser	30 dage (maksimum 210 timer)
	Tværfaglige kurser	Kursus i ledelse, administration og vejledning (modul II og III)
	Tværfaglig forskningsperiode med ”Proces- og resultat evaluering ved forskningsvejlederen og som beskrevet på www.dsog.dk under forskningstræning	20 dage
Vejledersamtaler		Ja

5.2 Portefølje

Porteføljen er en mappe, hvori den uddannelsessøgende samler den nødvendige dokumentation for uddannelsesforløbet. Indholdet i mappen inddrages løbende i vejledersamtaler og danner grundlag for evaluering af den uddannelsessøgende. Porteføljen udleveres ved ansættelse i afdelingen

Porteføljen indeholder: Logbog, registrerede og gennemarbejdede cases og audits valgt af den uddannelsessøgende, billed-dokumentation for UL, deltagelse i kurser, læringsplaner / kontrakter, fortegnelse over arbejde: vagter, ambulatoriefunktioner mv., administrative funktioner (f.eks. vagtskemaplanlægning, arrangere audit mv.), uddannelses-funktioner: organisering af uddannelse, uddannelse af andre, mundtlige præsentationer med oplæg på lægemøder, konferencer mv., oversigt over læste artikler, litteratursøgninger, udarbejdelse af kliniske vejledninger osv. Dele af porteføljen kan evt. opbevares elektronisk.

Logbogen er en del af porteføljen og hentes fra

<http://www.dsog.dk/files/Logbog%20gynobs%202007.pdf>

I logbogen samler den uddannelsessøgende underskrifter på opnåede kompetencer og dette danner grundlag for godkendelse af uddannelsesforløbet.

Checklisten er en lille bog i lommeformat, hvor den uddannelsessøgende samler underskrifter på hvilket kompetenceniveau vedkommende har opnået på de kliniske færdigheder. Checklisten, der udleveres ved ansættelse i afdelingen danner grundlag for underskrifter i logbogen.

5.3 Audit af materiale som journaler og kodninger

Audit af journaler anvendes til at gennemgå 8 tilfældigt udvalgte journaler indenfor områder specificeret i målbeskrivelsen (se målbeskrivelsen afsnit 7.3.1)

Journaler til audit bedømmes af den uddannelsesansvarlig overlæge eller de hovedvejledere eller daglige vejledere som han/hun har delegeret opgaven til.

Standarder for vurdering af journaler ved audit er tilgængelig på www.dsog.sk under uddannelse

Af dette uddannelsesprogram for RH afsnit 3.3.3 fremgår hvem der skal foretage audit af journaler.

5.4 Porteføljevurdering af cases

Porteføljevurdering af cases anvendes til at gennemgå 34 journaler, der udvælges af den uddannelsessøgende indenfor områder specificeret i målbeskrivelsen (se målbeskrivelsen afsnit 7.3.1). Vurdering af cases foretages af den uddannelsesansvarlig overlæge eller til de hovedvejledere eller daglige vejledere som han/hun har delegeret opgaven til.

Af dette uddannelsesprogram for RH afsnit 3.3.3 fremgår hvem der kan bedømme indsamlede cases. Cases kan også gennemgås ved fælles undervisning for uddannelseslæger. Af afsnit 3.3.3 fremgår ligeledes hvem der på gyn.obs. Næstved bedømmer cases

5.5 Observation af klinisk arbejde

Observation af klinisk arbejde anvender 3 forskellige varianter, der adskiller sig ved graden af strukturering

5.5.1 Vurderingsskala

Vurderingsskalaer bruges til at bedømme adfærd og komplekse færdigheder, hvor der ikke findes mere objektive målingsinstrumenter. Denne vurderingsskala anvendes ved observation af procedurer som operative, obstetriske og ultralydsmæssige færdigheder.

Definition af 5 kompetenceniveauer i logbogen:

Kompetenceniveau A. Har set, hørt eller læst om: Normalt vil det indebære, at man har overværet proceduren.

Kompetenceniveau B. Kan udføre proceduren under **nøje supervision** (ved operative indgreb vil vejleder typisk være på stuen evt. i vask)

Kompetenceniveau C. Kan udføre proceduren under **nogen supervision**. (Ved operative indgreb eller fødegangsarbejde vil vejleder typisk være orienteret med henblik på evt assistance)

Kompetenceniveau D. Kan udføre proceduren **uden supervision**. Operative procedurer kan typisk udføres i vagten med vejleder på tilkald fra hjemmet.

Kompetenceniveau E. Kan supervisere og **undervise i proceduren** (Typisk skal kursisten have superviseret yngre kolleger 5 eller flere gange i proceduren).

Vurderingsskalaer der skal bruges til at bedømme adfærd og komplekse færdigheder ser således ud:

Feks. den uddannelsessøgendes måde at udrede xxxxx-patienter er:

Fuldt ud på det niveau man forventer af en speciallæge	5
I de fleste tilfælde på en speciallæges niveau, men der er nogle begrænsninger indenfor enkelte områder	4
Som oftest tilstrækkelig, men der er betydelige mangler indenfor enkelte områder	3
Mangelfuld indenfor mange områder	2
Så mangelfuld at der kræves konstant supervision	1

5.5.2 Checkliste ved struktureret klinisk observation

”**Struktureret observation på fødefantom med checkliste**” anvendes ved kompetencer som forløsning ved skulderdystoci, vaginal forløsning af UK og kopanlæggelse. ”**Struktureret observation i klinikken med checkliste**” anvendes f.eks. også om kopanlæggelse og ved indgreb som kirurgisk ab.pro. Skemaer findes i checklisten og kan også ses i målbeskrivelsen afsnit 7.1.1-4.

5.5.3 Checkliste til optælling af gennemført aktivitet

Checklisten designet i lommeformat udleveres ved ansættelsen i afdelingen. Checklister vil danne grundlag for godkendelser i logbogen.

5.5.4 360-graders feedback

Metoden består i at lægen bedømmes af flere personer ud fra en rating skala, Bedømmerne skal have mulighed for direkte observation, hvilket giver en betydelig mere sikker bedømmelse end udtalelse fra en eller to vejledere. Evalueringer fra de forskellige bedømmere bliver samlet ind, middelværdier kalkuleret og helhedsbilledet bliver vurderet af den eller dem, der skal evaluere. Skema til 360 grader feedback fremgår af bilag 7.2.1 i målbeskrivelsen.

Organisering af 360 graderes feedback i de gynækologisk obstetriske klinikker på RH fremgår at [dette link](#)

<http://www.rigshospitalet.dk/NR/rdonlyres/25C29490-38DC-4CF4-8C6B-EC74E684E0A2/0/360gradersRHvejledning2009.pdf>

5.5.5 Vejledersamtale

En vejledersamtale er en samtale mellem den uddannelsessøgende og vejlederen af rådgivende og støttende karakter. Indsamling af materiale i porteføljen vil bl.a indgå i vejledningssamtalerne. Den uddannelsesansvarlige overlæge har ansvaret for hvordan vejledersystemet organiseres. Der vil ofte være én eller to hovedvejledere og mange faglige vejledere.

5.5.6 Godkendte kurser

Deltagelse i kurser samles i porteføljen

6 Evaluering af den lægelige videreuddannelse

I hoveduddannelsen skal den samlede portefølje vurderes årligt og ved afslutningen, hvor porteføljevurderingen er afgørende for om hoveduddannelsen kan godkendes.

Den uddannelsesansvarlige overlæge er ansvarlig for porteføljevurderingerne, men kan vælge at medinddrage og uddelegere vurdering af dele af porteføljen til andre herunder hovedvejlederen eller daglige vejledere.

Den uddannelsesansvarlige overlæge er ansvarlig for porteføljevurderingerne, og kan vælge at medinddrage og uddelegere vurderinger af dele af porteføljen til andre herunder hovedvejlederen eller daglige vejledere.

Evaluering af den uddannelsessøgende vil foregå løbende i henhold til forløbsplanen afsnit 3.3.4 i dette uddannelsesprogram.

I speciallægeuddannelsens evaluering indgår **uddannelsesansvarlige overlæge, hovedvejledere og daglige vejledere.**

Den uddannelsesansvarlige overlæge varetager den administrative funktion af speciallægeuddannelsen. Den uddannelsesansvarlige overlæge skal sikre uddannelsesprogrammer for afdelingens typer af uddannelsesstillinger, og sikre at der udarbejdes individuelle uddannelsesplan for den enkelte uddannelsessøgende samt sikre at enhver uddannelsessøgende tildeles en hovedvejleder. Den uddannelsesansvarlige overlæge skal sikre at opnåede kompetencer bliver attesteret gerne ved uddelegering til hovedvejledere og daglige vejleder.

Hovedvejledere der senior i forhold til den uddannelsessøgende har en helt central rolle og pålægges ansvar for den praktiske gennemførelse af én eller flere uddannelsessøgendes forløb i afdelingen (typisk 1-3).

Hovedvejlederen skal kende uddannelsesprogrammet for det pågældende uddannelsesforløb og sammen med den uddannelsessøgende udarbejde en uddannelsesplan for uddannelsesforløbet og sikre at uddannelsesplanen bliver gennemført og om nødvendigt justeret.

Hovedvejlederen skal kunne anvende pædagogiske redskaber sammen med den uddannelsessøgende, fx læringskontrakter.

Daglig klinisk vejleder er enhver ansat læge i afdelingen. Efter delegering fra den uddannelsesansvarlige overlæge kan de daglige kliniske vejledere evaluere og attestere opnåelsen af enkeltkompetencer for de uddannelsessøgende læger

De daglige kliniske vejledere skal holde sig orienteret om uddannelsesplaner for afdelingens uddannelsessøgende læger, skal kunne anvende pædagogiske redskaber, fx læringskontrakter, yde

daglig klinisk vejledning og give feedback samt efter aftale evaluere enkelte kompetencer eller delkompetencer og rapportere til hovedvejleder.

En uddannelsesgivende afdeling bedømmes ved inspektorordningen. Oplysninger herom på http://www.sst.dk/Uddannelse_og_autorisation/Inspektorordning.aspx

Inspektorbesøg på gynobs RH kan ses af disse link

http://www.sst.dk/publ/Inspektorordningen/Rapporter/HS_Rigshospitalet/Juliane_Marie_Centret_Gynaekologisk_obstetrisk_Klinik/Inspektorrapport_071212.pdf

7 Vejledning i den lægelige videreuddannelse

Bekendtgørelse om vejledning i kompetenceevaluering i den lægelige videreuddannelse
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=121159>

Den uddannelsesansvarlige overlæge er ansvarlig for uddelegering af vejledning til andre, herunder hovedvejlederen eller daglige vejledere.

Vejlederfunktionen på RH er beskrevet på denne link

<http://www.rigshospitalet.dk/NR/ronlyres/25C29490-38DC-4CF4-8C6B-EC74E684E0A2/0/360gradersRHvejledning2009.pdf>

Vejlederfunktionen Næstved: Se afdelingsspecifikke bilag.

8 Afdelingsspecifikke bilag

8a: Gynækologisk-obstetrisk afdeling Rigshospitalet:

Om speciallægeuddannelsen i de gynækologiske obstetriske klinikker i JMC, Rigshospitalet er samlet på denne link:

www.speciallaegeuddannelsen-gynobs.rh.dk

Om Obstetrisk Klinik, RH

www.rigshospitalet.dk/menu/AFDELINGER/Juliane+Marie+Centret/Klinikker/Obstetrisk+Klinik/

Om Gynækologisk Klinik RH

www.rigshospitalet.dk/menu/SYGDOM+OG+BEHANDLING/Gynaekologi.htm

Om JMC www.jmc.rh.dk

Om Rigshospitalet www.rigshospitalet.dk

RH Kliniske vejledninger via internettet, nogle vejledninger kræver dog adgang via intranettet
<http://www.rh-vejledninger.dk/>

8b: Gynækologisk-obstetrisk afdeling, Sygehus Syd Næstved, Region Sjælland.Næstved:

Struktur, organisation og praktiske oplysninger.

Etisk regnskab

Storstrømmens Sygehus og dermed gynækologisk-obstetrisk afdeling arbejder på et værdigrundlag udformet gennem længere tids arbejde på sygehuset med Etisk Regnskab. Følgende elementer er hjørnesten i sygehusets værdigrundlag:

1. Gensidig respekt og Tolerance
2. Åbenhed og Tillid
3. Samarbejde og Fællesskab
4. Tryghed og Trivsel
5. Kvalitet, Menneskelig og Faglig udvikling

Struktur

Storstrømmens Sygehus er opbygget i Funktionsbærende Enheder. Det betyder at et speciale har én fælles ledelse selv om specialet har funktioner på flere sygehuse i amtet.

Funktionsbærende Enhed for gynækologi og obstetrik har afdelinger i Nykøbing Falster og Næstved. Kun afdelingen i Næstved deltager i uddannelsen af speciallæger, men der kan arrangeres fokuserede ophold i operativ urogynækologi ved behov.

Afdelingsledelsen

Lægechef Jørn Kvist Thomsen

Sygeplejeforsker Lisbeth Bonde

Jordemoderchef Ellen Tobiasen

Daglig leder, overlæge Poul Erik Helkjær

Øvrige lægestab:

Seksten overlæger, her af 13 med vagt og 3 læger i hoveduddannelse fase HII

(1.reservelæger)

Reservelæger: 11 stillinger i uddannelsesblok til almen medicin, 3 introduktions-stillinger i gynækologi-obstetrik.

Arbejdstid og mødested:

Mødetid er kl. 08.00 i konferencelokalet bygning 8, 3. etage på hverdage.

Dagarbejdstid er kl. 08.00-15.24.

I weekenden er mødested på lægegangen på 3. etage ved gynækologisk sekretariat.

Vagttiden er for bagvagt 08.00-08.30 alle hverdage, i weekends mødetid kl. 09.00.

Vagt beredskab

Afdelingen har to vagtlag begge i tilstedeværelsesvagt.

Forvagt en er 2-holdsdrift, 14-skiftet. Bagvagten er 1-holdsdrift, 16-skiftet. Når bagvagten varetages af en uddannelsessøgende er der en overlæge i beredskabsvagt.

Vejlederfunktionen:

Alle uddannelsessøgende læger har en hovedvejleder, navnet meddeles i forbindelse med udsendelse af velkomstmateriale. Læger i hoveduddannelsesforløb har en vagtfri overlæge som hovedvejleder for at sikre mest mulig tilstedeværelse sammen i dagarbejdstiden.

Konferencer og undervisning:

Morgenkonference:

Kl 08.00-08.20 i konferencelokalet bygning 8, 3. etage på hverdage
Kort gennemgang af foregående vagtdøgn ved vagthavende reservelæge omfattende både gynækologiske indlæggelser og obstetriske cases. Korrektioner af dagplanen foretages efter behov.

Middagskonference:

Kl. 11.30-11.45 samme sted som morgenkonferencen.
Orientering om stuegang og eventuelle problempatienter. Gennemgang af næste dags arbejdsprogram, evt. ændringer i bemanningen af funktionerne bl. a. underhensyn til uddannelsessøgende.

Patologi konference:

Hver anden onsdag patologikonference i konferencelokalet kl. 08.15-09.00.
Gennemgang af udvalgte cases med skriftligt oplæg.

Pædiatri konference:

Hver anden onsdag pædiatrikonference i konferencelokalet kl. 08.15-09.00.
Gennemgang af udvalgte cases med skriftligt oplæg.

Møde med fællesambulatoriet:

Første mandag hver tredje måned kl 14.30-15.30 i personalestuen i fællesambulatoriet.
Praktiske problemer gennemgås. Evt. nye procedurer meddeles.

Staffmeeting:

I semestermånederne er der staffmeeting første torsdag i måneden i foredragssalen Herlufvænge kl 08.00-08.45. Staffmeetingudvalget udsender oversigt over emner og hvilken afdeling der står for mødet.

Afdelingsundervisning:

Afdelingen har intern undervisning hver torsdag kl 08.15 -09.15. Der udarbejdes program for en måned ad gangen. Programlægning forestås af uddannelsesassisterende yngre læge (intro-læge)sammen med den uddannelsesansvarlige overlæge. Det tilstræbes at yngre læger deltager med indlæg af udvalgte emner.

Medicinstuderende:

Afdelingen deltager i undervisningen af medicinstuderende på 12. semester for Københavns Universitet. Hvert semester modtages op til 24 studerende fordelt på tre hold.

Uddannelseslaboratorium:

Sygehuset rådet over et uddannelseslaboratorium (færdighedslaboratorium), der er fælles for alle afdelinger. Laboratoriet indeholder udstyr til træning i laparoskopisk teknik incl. computer baseret udstyr med indbygget selvevalueringsmodul. Der forefindes bl. a. fødefantom hvor der kan trænes anlæggelse af vacuum extractor og tang. Afdelingens torsdagsundervisning afholdes lejlighedsvis i uddannelseslaboratoriet afhængig af emne.

Temadag:

Sygehuset afholder hvert semester en temadag. Driften på sygehuset er begrænset til vagtberedskab og den enkelte afdeling forestår selv emnevalg og planlægning af temadagen.

Fælles reservelæge undervisning:

I semester månederne er der fælles undervisning af reservelæger hver anden torsdag kl 14.00-16.00 i uddannelseslaboratoriet. Emnerne er almene og meddeles ved opslag for hvert semester. Undervisningen forestås af afdelingslæger/overlæger, men læger i hoveduddannelsesstilling deltager også i det omfang emnerne er interesseområder.

Afdelingens opbygning

Den daglige funktion er opdelt i teams.

Obstetrisk team:

Varetager kontrol og fødsel for risiko-gravide. To af afdelingens overlæger har hver udetjeneste på Nykøbing Falster Sygehus én dag ugentlig med ambulante kontroller af risiko-gravide fra den sydlige del af Region Sjælland. Teamet forestår den daglige drift af fødegangen, svangre- og barselafsnit.

Prænatal diagnostik: afdelingen foretager CVS, amniocenteser samt type-II skanninger, nakkefoldsskanninger og hjertemisdannelsesskanninger.

Onkologisk team:

Afdelingen foretager udredning af patienter mistænkt for cancer, men behandlingen finder sted på Odense Universitets Hospital. Afdelingen deltager i kontrollen af cancerpatienter i forløbet efter behandling.

Gynækologisk team:

Varetager driften af gynækologisk ambulatorium, akutambulatorium og behandlingsambulatorium, samt stuegang på gynækologisk afsnit. Inden for det almen gynækologisk team der en underopdeling af patienterne ud fra særlige interesse områder.

Akutambulatoriet er i drift alle hverdage og kan modtage tre patienter. Det drejer sig typisk om patienter med tidlige graviditetskomplikationer, kraftig vaginalblødning og abscesser. Funktionen varetages af speciallæge eller 1.reservelæge.

Behandlingsambulatoriet råder over fire lejer på to uger. De tre af lejerne er med generel anæstesi medens ét leje er til indgreb i lokalanæstesi. Der foretages sterilisationer, hysteroskopiske indgreb, mindre vaginalplastikker og laser evaporationer i generel anæstesi. I lokalanæstesi foretages konisation, cystoskopi og andre mindre gynækologiske indgreb.

Fertilitets ambulatorium: Der foretages udredning af infertile par. Ved behov for stimulationsbehandling og/eller IVF henvises til Holbæk Sygehus Fertilitetklinik som (Vestsjællands Amt, Storstrøms Amt og Roskilde amt) har etableret og som videreføres af Region Sjælland.

Urogynækologisk team:

To dage om ugen har urogynækologer fra gynækologisk afdeling Nykøbing Falster ambulatorium i Næstved. Der foretages præoperativ undersøgelse og udredning af inkontinens patienter. Behandlingen foretages på afdelingen i Nykøbing Falster.

DRG-kodning i ambulatoriet:

I forbindelse med arbejdet i ambulatorierne skal der foretages DRG-kodning dels af diagnose dels af evt. indgreb. I alle journaler er der kodeark der indeholder hovedparten af de anvendte koder.

Standby-funktionen i ambulatoriet:

Ambulatoriefunktionen superviseres dagligt af en overlæge. Der er altid mulighed for at tilkalde den pågældende til vejledning/supervision i faglige spørgsmål. Det fremgår af dagprogrammet hvem der varetager funktionen den pågældende dag.

Operations rekvisition fra ambulatoriet:

Der skrives fuld journal på patienter, der kommer til forundersøgelse i ambulatoriet og som tilbydes operation. Relevante undersøgelser og blodprøver sikres udført. Hvis der er operationsindikation visiteres patienten til accelereret patientforløb eller til alm. visitation. Ved visitation til accelereret forløb medgives patienten operationsdato, ses af anæstesiaafdelingen og får taget relevante blodprøver umiddelbart og samme dag introduceres patienten på sengeafsnittet, møder fastende på operationsdagen.

Almindelig visitation sker to gange ugentlig med besked til patienten om operationstidspunkt indenfor en uge.

For patienter til ambulante kirurgisk indgreb i universel anæstesi udfærdiges ligeledes fuld journal og der udfyldes anæstesischema, der forelægges anæstesiologen i ambulatoriet inden patienten forlader stedet, samtidig gives der tid til det ambulante indgreb.

Stationære afdelinger:

Gynækologisk afsnit 9: Afdelingen råder over 22 senge. Der såvel gynækologiske som komplicerede svangre indlagt på afdelingen. Stuegang varetages af bagvagten og en speciallæge.

Patienter med malignitet eller langtidsindlagte svangre tildeles fast kontaktlæge. Den læge, der udskrives en patient, dikterer samtidig epikrisen, kodning foretages af den kodeansvarlige overlæge.

På afdelingen er der et samtale rum og en undersøgelsesstue med ultralydsskanner.

Tilsyn fra andre afdelinger foretages i ambulatoriet af speciallæge. Tilsyn rekvireret før kl. 12.00 foretages samme dag, ved senere rekvirering næste dag. Akutte tilsyn udføres umiddelbart. Bestilling af og udførelse af tilsyn finder sted på bagvagnsniveau. Akutte tilsyn udføres på gynækologisk afdeling 9.

Barselafdsnit 01: Råder over 20 sengepladser. Stuegang foretages af forvagten med reference til bagvagten.

Fødeafsnit 01: Vagthavende bagvagt går umiddelbart efter morgenkonference stuegang på fødeafdelingen.

Afdelingen har 6 fødestuer, to observationsstuer og et modtagerum.

Svangre afsnit 01 Akut henviste gravide tilses efter behov af bagvagten på svangre afsnittet.

Sekretariatsfunktionen:

Sekretærene er delt i en gynækologisk og en obstetrisk gruppe. Hver gruppe forestår indenfor sit område både ambulant og stationær aktivitet.

Der udskrives dagligt patientlister til hver enkelt ambulatoriestue, listerne foreligger dagen før ambulatoriedagen sammen med relevante journaler på sekretariatet på lægegangen på 3. etage eller på obstetrisk sekretariat ved fødeafdelingen.

Operationsbeskrivelser skrives på sekretariatet på afsnit 9.

På 3. etage har hver læge en postkasse og en journalhylde, der skal tømmes dagligt. Sygemelding finder sted til sekretariatet på lægegangen (lokal 14090).

Kontor:

De tre læger i hoveduddannelsesforløb (HII) deler kontor. Kontoret er beliggende på lægegangen 3. etage. Det er forsynet med PC'er. Ved ansættelsen oprettes adgangskode.

Der findes kalender system i PC'eren. Det anbefales at anvende denne til aftaler der har indflydelse på afdelingsplanlægning.

Ved ansættelsen udleveres der diktafon.

Under ansættelsen skal der bæres ID-kort som udleveres umiddelbart efter tiltrædelse.

Operations aktivitet i hoveduddannelsesforløbet:

Under hoveduddannelsesforløbet kan der forventes følgende operativ aktivitet på centrale operationsgang:

Hysterectomi: 20

Hysteroskopi: 10

Laparoskopi (diagnostisk og adnexkirurgi): 15

Prolaps operation: 5

Sterilisation: 15

Gynækologia minor*

*) f.eks.: konisation, laser evaporation, vulva biopsi, marsupialisation

Sectio: 30-40

Diverse obstetriske indgreb.

f.eks.: intrauterin palpation, perineal ruptur, collum rift

Ved starten af ansættelsen foretages operation med hovedvejleder eller anden overlæge. Der er dagligt en operationsansvarlig overlæge, der kan tilkaldes efter behov, når selvstændig operationsaktivitet påbegyndes.

Der tilsendes opdateret praktiske informationer inden tiltrædelsen omfattende bl. A. rulleskema og vagtskema.

Afdelingens adresse:

Gynækologisk-obstetrisk afdeling
Sygehus Syd, Næstved
Region Sjælland
4700 Næstved
Telefon 56 51 20 00
Gyn.-obst. sekretariat: lokal 14090